49ᴿᴰ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1306 Կ. ՊՈԼԻՍ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 27/10 ՀՈԿՏ. 1905 11 ՇԱԲԱՆ 1323 – 27 ԷՅԼՈՒԼ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Թ. ԳԱՅԱՅԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
88, Գալղ Ալի ճատտեսի, 88

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس قیه‌
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۲۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	90 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 զրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ 10 ՓԱՐԱ

ԿՈՐԻՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԸ

"ԶՈՐ ԻՆՉ ԳՐԵՑԻ՝ ԳՐԵՑԻ„

Տ. Կորիւն վարդապետ «Արեւելեան Մամուլ» շաբաթաթերթին մէջ (թիւ 38 Սեպտ. 14) «Վիճաբանութիւն» խորագրով յօդուած մըն ալ կը հրատարակէ, որով քննադատութեան առնելով «Ժողովուրդին մէջէն միանգամ ընդ միշտ մոլեռանդութիւնը ու նախապաշարումը» ջնջելու մասին իր գրած յօդուածները քննադատող Նախաձեռնողներէն մոլեռանդներուն ընթացքը՝ չորս հինգ էջեր կը լեցնէ՝ յետադիմութիւնով մը մէկտեղ, և անոնցմով բացէ ի բաց կը հասկցնէ թէ իր ասլի ըսածներուն վրայ ո՛ չնոր ըսելիք մը չունի. «Զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի»։— Ասով Ջուրը կ'իյնայ Արժ. Բաբկէն վարդապետին պաշտպանողականը «Լոյսի» մէջ թէ, թէ «մենք անոր գրելակերպը գիտենք, գինքը աղէկ թղթատեր ենք, անոր առաջարկած «Բարեփոխում»ը Եկեղեցւոյ քանդում, Նորակրօնութիւն, այլափոխութիւն չէ, այլ Եկեղեցւոյ մէջ երգուած «Վասն սուրբ եկեղեցւոյ շինութեան և բարեկարգութեան» քարոզին իրագործումն է»։ Անանկ ալ չէ նէ «Եկեղեցւոյ Աստուածադիր կանոնները, օրէնքները, վարդապետութիւնները հալածենք, անոնց տեղ ականջներնուս հաճին յարմար բաներ մը ընենք» ըսելը բարեմտաբար իմանալու է. բայց անա վարդապետը այս փաստաբանութեան դէմ անկեղծաբար կ'ընդվզի, կը յայտնէ թէ «գրածս գրած է, ուրիշ ըսելիք չունիմ»։ Իրեն գաղափարակից կամ աշակերտակից՝ այլ ոչ գաղափարակից Արժ. Սրբազան Հայր սուրբին յոյսն ալ կը դերեւի ասով, որով կը յուզուէր իր մտերմակ եղբայրակիցը առ հայրն վերադառնալ զղջմամբ և վայելել պարարտ եզին, ըսելով թէ ապաշխարելու ժամանակը դեռ ուշ չէ. բայց աս պարզապէս կը պատասխանէ, ինչ պէտք է ժամանակին ուշ կամ կանուխ ըլլալը ապաշխարելու համար, «Կամաւ կորեայ, կարկամեալս անձամբ, կանգնիլ ոչ կարեմ»։ Վարդապետը արդանցական (հեգնական) նայուածք մը նետելով իր քննադատներուն և Պատկ. Կղերին ժողովին վրայ՝ կ'ըսէ իր յետագրութեան մէջ. «Զարմանքով Պոլսոյ թերթերուն մէջ կարդացի թէ Պատ. Մամուլի մէջ հրատարակած յօդուածներուս համար քննադատուած եմ այս կամ այն անձէն, և Կրօն. Ժողովը իր նիստերուն մէջ անոնցմով զբաղած է։ Երկար պատասխան չպիտի գրեմ, արդէն յօդուածներուն մէջ իսկ կայ տրրուելիք պատասխանը։ Սակայն երբ ես կը կարծեմ թէ մեր ժողովուրդը մտաւորապէս կը զարգանայ, տակաւին չեն պակսիր անանկներ, որոնք Կրօնքը կամ Եկեղեցին սիրելու նախաձեռնողներ երեւալ կ'ուզեն այս կամ այն եղանակով։ Ամէն մարդ ազատ է իր դատածին համեմատ վճիռ արձակել անոր նկատմամբ, որ կը փափաքի ժողովուրդին մէջէն միանգամ ընդ միշտ ջնջել մոլեռանդութիւնը և նախապաշարումը։ ...Նախաձեռնողներ մոլեռանդութիւն մը ցոյց տալ պահանջուած բռնացի կրօն. բաներու մը համար, մեծագոյն սխալն է և ասիկա իսկ պատճառ մըն է որ ժողովուրդը Եկեղեցիէն ուծանայ»։ —Անա՛ անպատրուակ ըսել «Զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի», գրածներուս մէջ բան մը փոփոխելիք չունիմ. պատասխանս գրածներուս մէջ է։ Թող հիմայ ուրիշներ ըսեն «Լօզինոփ զապահաքիլմիաճ պէօյլէ»։— Գանձուած բռնացի կրօն. բաներ ըսածը՝ ո՛չ ապաքէն, ինչպէս ցուցած է նախորդ յօդուածներով, Եկեղեցին դաւանանքը, վարդապետութիւնները, Աւետարաններն ալ փոխել փոփոխելը. իր քմացը իր ճաշակներուն յարմարցնելը, Եկեղեցւոյ հորիզոնը ընդարձակելը պիտի ըլլայ, ասոնք են եղեր ժամանակին կրօն. պահանջումները, և ասոնց դէմ խօսիլը նախաձեռնողի մոլեռանդութիւն է եղեր։ Դուն ալ ազատ ես՝ վարդապետ, իբրեւ մասնաւոր մարդ քու հաւատամերժ ափեղցփեղութիւններդ, հայհոյութիւններդ շարունակելու, բաղմապատկելու. բայց չենք ներեր Հայ վարդապետին՝ որ միայն Հայ եկեղեցւոյ սրբութիւններուն, աւանդութիւններուն, Աւետարաններուն հաւատացած ըլլալու, և իր հաւատացած այն բաները սորվեցնելու համար ուխտ ըրած և եղում ընելով առած վեղարին տակ կայնի՝ այն սրբութեանց դէմ հայհոյէ։ Ո՛չ, Հայ վարդապետին չենք ներեր ասիկա. ուրիշ բան է՝ երբ վեղարը վար կ'առնէ և ուզածին պէս լիրբերան հայհոյութիւններ կը ռոմկայ աստուածային իր չհաւատացած բաներուն դէմ։

Վարդապետին վերջին շնորհալի հրաւէրն ալ ուշադրութեան արժանի է, որով իր մոլորութիւնները քննադատող մոլեռանդ նախաձեռնողները կը հրաւիրէ որ եթէ չեն խայթեր, չեն ամչնար, երեսնին ամօթէն չկարմրիր նէ՝ իրեն «Սիսուլ» յօդուածն ալ կարդան Մամուլին մէջ, ու բերաննին գոցուի։ Կարդացինք դժբաղդաբար՝ ոչ միայն ճշմարտապէս սխալ այդ «Սիսուլ» յօդուածը, այլ նաեւ «Կրօն. Օրէնքն» ալ, «Որոշումն» ալ, և ուրիշ չյիշեմ ինչ յօդուածներ ալ, և չատ ամչցանք, թէ ինչպէս անանց ամէնուն մէջ ալ Հայ վարդապետ մը ամէն թերթի վրայ միեւնոյն եղանակը կ'ածէ, «Նա պէնիմ օտունում» ըսելով, այսինքն՝ Հայոց Եկեղեցին պէտք է բարեփոխուի, երէկուան սրբութիւնը այսօր պղծութիւն պէտք է համարուի, վաղն ալ նոր անկրօնութիւն մը ընդունուի՝ ընդարձակ հորիզոնի մը վրայ, այս պէտք է ըլլայ Եկեղեցւոյ միաբանութիւնը՝ հաւատքը և վարդապետութիւնը։ Մենք կը նզովենք այս անհաւատ նորակրօնութիւնը, և քարոզող Կ. Վ.-ին ալ կ'առաջարկենք կա՛մ հրապարակաւ յետս կոչել իր այս մոլորութիւնները, կա՛մ աւելի անկեղծ ըլլալով ճակատաբաց խոստովանիլ որ ինքը Հայ Եկեղեցւոյ զաւակ չէ։ Մեզի ան ատեն բնաւ ըսելիք չմնար, «Զի՞ կայ մեր և զարտաքինն դատելոյ ի կրօնականի»։

Խօսքերնիս կը վերջացնենք վարդապետին ըսածը կրկնելով

ՅՏԵՍՈՒԹԻՒՆ...։

ՍԱՀԱԿ ՔՀ. ՏԷՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

ԱՆՏԵՂԻ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(ԻՐԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ)

Ս.մուէլոյն մանկէն յետոյ, խեղճ այրի կինը հիւանդ կը պառկէր, երեք տարի շարունակ մանճակալ, օրէ օր հալումաշ, չորցած, նիհարցած կմախք մը դարձած էր։

Օրհասականը՝ իր խոժոռ դէմքը ցոյց կուտար այս կնոջ և մերթ ընդ մերթ իր արհաւիրքը կ'սփռէր, բայց վերջին հարուածը տալու համար կարծես կը վարանէր։

Երեք սիրասուն զաւակները, սանէպ իր անարգին մօտ գուրգուրանօք կը խնամէին զինքը և իրենց քաղցր նայուածքով, իրենց անմեղ ժպիտով կը ջանային և իրենց բուռմակ հողածութեամբ գէթ կը յետաձգէին պահ մը եւս իրենց սիրելի մօր ատեն մեկնումը։

Իր անդրանիկ Արշալոյսը, որ հօրը մահէն յետոյ տանը մատակարարը եղած էր, անցեալ տարուան խստաշունչ ձմեռուան գիշեր մը կրակ պատրաստելու համար նկուղը կ'իջնէ, ուր ցաւօք կը տեսնայ թէ ածուխը սպառած է. ինչ ընելու է, մեկտա ու ցաւագար մայրը վերը կրակի կ'սպասէր։

Հէ՛ք աղջիկ, յանկարծ կը յիշէ իրենց տան դրացիին ածուխը, մեծ սարսուռ մը կ'զգայ, և պաղ քրտինք մը կ'անցնի վրայէն. ձեռքերը կը դողան, և սակայն մօրը սէրը, անիկա այդ գիշեր ցուրտէն պաշտպանելու տենչը կը թելադրէր զինքը բացառաբար անիրաւութիւն մը գործելու, եթէ երբէք կարելի է այսպէս անուանել։

Անշշուկ կը վազէ քովի մառանը, հոն դրացիին ածուխէն ափով կը լեցնէ իր թաշկինակին մէջ, առանց նկատի առնելու ձեռքերուն և թաշկինակին սեւնալը։

Արտորնօք և մեծ խանդաղով երբ կը պատրաստուէր դուրս ելլելու,

—Զգէ՛, անպիտան գող, ձգէ՛, կը գոչէր յանկարծ հեռուէն խռպոտ և անռելի ձայն մը։

Գիշերուան արհաւիրքը, անծանօթ ձայնի մը ազդած սոսկումն ու սարսափը, ձմեռուան սաստկաշունչ քամին ու փուքը, իր արարքին տեսնուիլը, և վերջապէս անյաջողութիւնը իրարու եռաեւ միտքը յուզերով կը պաշարէին ու կ'ալեկոծէին։

Այս անակնկալ ձայնէն խեղճը բոլորովին սարսափահար պահ մը շուարած մնաց, և երբ քիչ մը սթափեցաւ, ձեռնունայն վեր ելաւ։

Արդեօք ի՞նչ ըսաւ մօրը։

×

Այն օրէն ի վեր հէք աղջիկը տեսակ մը ջղագարութեան ենթակայ ըլլալով, սկսաւ ամէն գիշեր քունին մէջ պոռալ, սուր և աղէկեզ ճիչեր արձակել։ Դրացիները օրք գիշեր տանն կը լսէին այս անախորժ ձայնը, չատեր անհանգստութենէ մղեալ և ոմանք կարեկցելով կը յորդորէին բժիշկի մը դիմելու, այլ ուխտատեղիներ երթալու։ Այլ ի զուր, այս բոլոր դիմումները անօգուտ եղան։ Եւ այն ժրախնամ բժիշկները չէին ճանչնար այս հիւանդութիւնը, չէին զբաղեր ասով։ Օդափոխութիւնն էր միակ դարման, բայց ինչո՞վ պիտի երթային, օդն ալ չատ անգամ դրամով է։

Ամիսներ անցան այսպէս։

×

Թշուառ աղջիկը կը մնար սակայն իր այս ցաւագին և անդարման վիճակին մէջ, միեւնոյն ատեն իր կրասեր քոյրը և եղբայրը կը հոգար, որոնցմով կարծես կը մեղմանային իր ցաւերը և տուայտանքը։

×

Օր մը սակայն բաղդը ժպտեցաւ երեսին, բարեկեցիկ և պարկեշտ երիտասարդ մը տեսած և հաւնած էր իր գեղեցկութիւնը և աշխատասիրութիւնը, սակայն սխալ՝ գիշերները պոռալու ջղայնութիւնը, մինչեւ կարելի՛ էր պահել, երիտասարդը զայս իմացաւ, և իր պզտիկ քրոջը ձեռքը խնդրեց և ամուսնացաւ։

×

Հարսանեաց օրը երբ բոլոր հարսնեւորները, մինչեւ իսկ վատուժ մայրը ուրախութեան և ցնծութեան մէջ էին, տրդեօք ի՞նչ ամուսնական խորհուրդներ անցան հէք Արշալոյսին յուսաբեկ սրտէն չենք գիտեր, հարկաւ իր սիրտն ալ խոցած էր, ինքն ալ կը փափաքէր որ հարսանեկան նարօտը գլուխէն անցնի։

Մենք սակայն միայն ականատես եղանք, որ հարսանեաց օրը անիկա կ'արտայայտէր այն ցնծութիւնը, ինչպէս կը յայտնէ օրիորդ մը իր մեծ քրոջը ամուսնութեան առթիւ, և սակայն ծածկել ջանալով իր սրտի հրճուանքը։

×

Մի քանի ամիսներ եւս անցան։

Այնուհետեւ աւելի ծանրացաւ հէք աղջկան վիճակը, ա՛լ ամէն գիշեր անընդհատ կը պոռար, աղէողորմ և սուր ճիչեր կ'արձակէր։

Վերջին անգամ բժիշկը եկած էր, ալ ևս դեղագիր չգրեց, ուստի փոխանակ դեղարանի, Սրբարան դիմեցին, ուրկէ ընդունելով իր ամենաբոյժ սուրբ դեղահատը, հոգին աւանդեց։

×

Քահանաներ եկան իրենց պաշտօնը կատարելու, անտարբեր և անզգայ, իբրեւ կարասի մը այլուր փոխադրելի։ Մահամերձ մայրը փարած զաւկին դիակին կը հայցէր և կը պաղատէր որ չզատենեն իր հոգիին հատորը. թէեւ անկենդան՝ բայց կուզէր որ իր մօտը ըլլայ. կարծես մայրական սէրն իրեն մեծ ույժ մը, նոր ապաշխինում մը տուած էր այդ հաւէկու մարդոց դիմադրաւելու համար։

Հետեւեալ օրը եկեղեցական արարողութենէ յետոյ դրսին աւլեւէն անցուցին դագաղը, որուն մէջ պառկած էր այն թշուառ արարածը, որ կարծես տակաւին մօրը կը նայէր և իր քովը կը կանչէր։

Խեղճ կիսամեռ մայրը պատուհանին մօտեցաւ սողալով և հեծկլտալով, սրբատակեղէք և նուաղեալ ձայնով մը սա սրտաճմլիկ խօսքերը մրմնջեց. որ աւելի կը գուշակուէր քան թէ կը լսուէր։

—Ուր կ'երթաս, Արշալոյս, ո՜վ իմ աչքիս լոյս. ալ պէտք է որ ես ալ յաւէտ փակեմ աչքս. ինչո՞ւ մայրդ կը թողուս կ'երթաս, որ միայն քեզմով կենդանի էր. այսուհետեւ ո՞վ պիտի խնամէ զիս. դուն որ իմ անքուն մօտէն ժամ մը իսկ չէիր պատուեր, ինչո՞ւ կը թամնուիս յաւիտեան. հիմա դուն ինծի մայր եղած էիր, իմ կաթս կուտայիր, իմ դեղերս կը պատրաստէիր, երբ քու տարեկից ընկերուհիներդ կը զուարճանային, կը պտտէին, դուն ինծի հսկելով հաճոյք կ'զգայիր, ո՜վ մարդեր, մ՛ տանիք իմ զաւակս, իմ միակ ապաւէնս, և կամ ինծի ալ տարէք անոր քով։

Գոռալու, կանչելու ճիգեր կ'ընէ, ձայնը կը նուաղի, կ'ուզէ լալ, սակայն կը փղձկի և ուշաթափ կ'իյնայ։

Աւա՜ղ, մօր արտասուքն ալ կ'ամլանայ երբեմն, և կը զլանայ գէթ իր պատրիր ամոքումը տալու։

Եւ հետեւեալ օրը քահանաները եկան իր վերջին խնդիրքը կատարելու։

ՍԵՆՐԱՔ ԱՐԱՄԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊՐՕՖ. ՊԷՐԻՆԿԻ ՀԻՒԾԱՒՏԻ ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆԸ

Բրօֆէսէօր Պէրինկ Ֆիկարոյի մէջ յօդուած մը հրատարակելով, կը բողոքէ Մաքեն մէջ իր բերանը դրուած յայտարարութիւններուն կտրուկ և խիստ հաստատական եղանակին դէմ։ Իրաւ է որ ինք այդ յայտարարութիւնները ըրաւ, բայց ոչ նոյն ոճով։ «Անկարելի է որ, կ'ըսէ, այդ եղանակով խօսիմ, ինչ կերպով որ Մաքեն ինծի խօսիլ կուտայ (Տե՛ս երէկի Մանզումէ)։ Բարիզի եւ Գերմանիոյ մէջ իմ պաշտօնակիցներս ինչ պիտի խորհին իմ մասիս, երբ իբացցնէ մտածեն թէ այդ կերպով կըրնամ խօսած ըլլալ։ Անա՛ ճշմարտութիւնը.— Երկար ատենէ ի վեր հետազօտութեանցս նպատակն է հիւծախտի դարմանումին նոր եղանակ մը գտնել, և կը կարծեմ թէ նոր ճամբայ մը գտած եմ։ Ինչ ինչ կենդանիներ որ խիստ ընդունակ էին հիւծախտի, մինչեւ հիմա անմատչելի եղած են պատուաստի ո և է փորձի։ Հիմա կրնամ զանոնք հիւծախտի մանրէին դէմ պաշտպանել. եւ այն պարագային երբ հիւանդութիւնը արդէն սկսած է, անոնք հաւանաբար պիտի բուժուին։ Մարդու վրայ տակաւին փորձ եղած չէ, բայց յուսալու ամէն պատճառ ունիմ. Իմ ընտրած ճամբաս մինչեւ հիմակ գործածուած բոլոր մեթոտներէն տարբեր է։ Շաբաթ օր ժամը 2ին հանդիպող ... ինչ պիտի հաղորդեմ պաշտօնակիցներուս, ինչ որ աս այժմ կրնամ ըսել։ Որպէս զի ամէն բանի վրայ ճշդիւ և ստուգապէս բացատրութիւններ տամ, մայրենի լեզուս գերմաներէնը պիտի գործածեմ, և Տքր. Լըթիւլ և քարտուղար Ֆուսթէր ֆրանսերէնի պիտի թարգմանեն զայն։ Այս թարգմանութիւնը անա պիտի կարդամ շաբաթ օր։»

Պէրինկ այս յառաջաբանէն վերջ քանի մը տեղեկութիւններ ալ կը հաղորդէ գիտական ա՛յն մեթոտին վրայ՝ որուն հետեւած է իր խուզարկութեանց համար։ «Նախ և առաջ խորունկ ուսումնասիրութիւններ կատարեցի ԺԹ. դարուն առաջին կիսուն ապրող Ֆրանսայի մեծ բժիշկներուն և ախտաբան կազմագէտներուն (anatomiste) գործերուն վրայ։ Պէյլ, Լէնէք, Լըպէռ և Ռօպէն անզուգական դիտողներ և հետազօտողներ եղած են, և անոնց գրուածներուն մէջ գտայ խիստ կարեւոր կէտեր։ Անոնք երկու տեսակ հիւծախտի վրայ կը խօսին.—մոխրագոյն թափանցիկ ուռականութիւն (granulation), և թարախի վիճակին մէջ գտնուած

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 80

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔՍԱՆՄՈՒՆ ՓԱՐԱՅՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԻԲ.

ՉԻՆԱԿԱՆ ԾՈՎԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ամերիկեան շոգենաւը երբ խարսխեց Նակազաքիի առջեւ, Սըր Մօռլըթօն ու աղջիկը պահ մը սպասելէ ետք քաղաքը պտտելու համար դուրս ելան և մէկ քանի ժամ շրջագայելէ ետք կրկին նաւամատոյց եկան ուր երբ շոգենաւին նաւակներէն մէկը նըստած դէպի շոգենաւ կը վերադառնային, հեռուէն երկու մարդիկ աղդաբարեցին որ նաւակը կեցնեն։ Այս երկու մարդիկը այն չինացիներն էին որոնք Լավառէտի 49 թիւ դագաղը ծովը նետելու պաշտօն ունէին։ Ասոնց երկուքն ալ մէյ մէկ ծրարներով ծանրաբեռնուած էին, որոնց ծանրութեան տակ կքած դժուարաւ կրնային իրենց քայլափոխը շարունակել։

Միս Օռէթ երբ ասոնք տեսաւ, հօրը դառնալով, կամաց մը,

—Հայրիկ, ըսաւ, ասոնք այն չինացիներն են, որոնք Լավառէտի դագաղը ծովը պիտի նետէին, իսկ իրենց բեռներն ալ կապարներ ըլլալու են, զորս դագաղին մէջ պիտի դնեն, որ շուտով խորասուզուի ծովուն յատակը ու անգամ մըն ալ դուրս չելլայ։

Եթէ բացառիկ անակնկալ մը չըլլար, Լավառէտ պիտի չկրնար Չինացիներուն մտադրութիւնը հասկնալ և դագաղին հետ մէկտեղ պիտի ընկղմէր ովկիանոսին խորը։ Այս պարագան քանի՛ աչքի առջեւ բերէր Միս Օռէթ, նոյնչափ կը սոսկար ու աչքերը կը գոցէր, տխուր իրողութիւնը չերեւակայելու համար։

Հայրը զգալով աղջկանը տխուր մտածումները,

—Ինչո՞ւ այդպէս մելամաղձոտ ես, աղջիկս, հարցուց։

Միս Օռէթ, խոր հառաչ մը արձակեց և հմայիչ ակնարկները հօրն ուղղելով,

—Այն տխուր մղձաւանջը թէ Լավառէտ կրնար դագաղին հետ ծով նետուիլ, կը սարսափեցնէ զիս, հա՛յր, ըսաւ, չեմ գիտեր ինչո՛ւ, երախտագիտական զգացում մը կը յորդէ ներսիդիս։

—Շատ արդարացի զգացում մըն է ատ, պատասխանեց անգլիացին, Լավառէտի անձնուիրութիւնները չգնահատել, անոր մեզի հանդէպ ցոյց տըւած զոհողութիւններուն անտարբեր գտնուիլ, պարզապէս քըէական յանցանք գործել պիտի ըլլար։

Նաւակը առանց ո և է միջադէպի շոգենաւ հասաւ, ուրկէ վեր ելան անգլիացիներն ու երկու չինացիները։ Հետեւեալ գիշերը չինացիները որոշած էին 49 թիւ դագաղը ծով նետել։ Սըր Մօռլըթօն ու աղջիկը այս առթիւ պէտք տեսան անգամ մըն ալ ազդարարել Լավառէտի որ զգոյշ կենայ այն գիշեր ու չզգացնէ թէ ինքը քովի դագաղին մէջը կը գտնուի. ուստի շոգենաւը վերադառնալէ քանի մը ժամ ետք դիակներու մթերանոցը իջան։

Այն գիշեր խիստ երկար տեւեց տեսակցութիւնը Լավառէտի ու անգլիացիներուն միջեւ, Սըր Մօռլըթօն Միս Օռէթը խցիկը վերադարձնելու համար ստիպուեցաւ նոյն իսկ վերակրկնել՝ թէ ժամանակը անցած է։ Արդարեւ այնչափ երկար տեսակցած էին որ երբ Միս Օռէթ Լավառէտէն բաժնուեցաւ, աչքերը կատարելապէս ծանրաբեռնուած էին քունով և մանկամարդ աղջիկը անկողին մտնալուն պէս խոր քունոյ մէջ թաղուեցաւ։

Գեղանի անգլուհին հետեւեալ առտուն երբ աչքը բացաւ Ամերիկեան շոգենաւը Նակազաքիէն մեկնած էր և չինական ջուրերուն մէջ կ'առաջանար։

Ճաշի ատեն երբ զանգակը հնչեց և ուղեւորները սեղանատունը կը դիմէին, Միս Օռէթ խիստ հեռուները ծովուն վրայ ցցուած լեռան պէս բան մը տեսաւ, և նաւապետ Մաթէօյի դառնալով, բացատրութիւն պահանջեց անկէ. նաւապետը որ միշտ պատրաստակամութիւն կը ցուցնէր գեղանի աղջկան օգտակար ըլլալու։

—Մանս կղզին է այս տեսնուածը, օրիորդ, ըսաւ, այս իրիկուն հոն պիտի հասնինք ուրկէ պիտի մտնենք Դեղին ծով ըսուած բուն չինական ջուրերը, մէկ կողմէն քորէական և միւս կողմէն չինական եզերքները մինչեւ Բէչէլլէյի ծովախորշը կ'եզերեն այս ծովը որ նեղնալով գետի մը երեւոյթը կ'առնէ։

—Ի՞նչ տեսակ տեղեր են ասոնք, հարցուց Միս Օռէթ, Կանանչ ծով, Դեղին ծով, շարունակ ներկի վրայ է խնդիրը։

—Բայց օրի՛որդ, այդ գոյները իրենց անունը կ'արդարացնեն. քիչ ետքը երբ Դեղին ծովը մտնենք, պիտի տեսնենք որ ճշմարտապէս դեղին երեւոյթ մը ունի։ Չինական ծովին դեղին ըլլալուն պատճառը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ անոր մէջ թափուող շատ մը գետերը, որոնք տղմուտ և դեղին հող ունեցող ցամաքներու մէջէն կ'անցնին, այս տիղմերը գետերուն հետ մինչեւ ծով կուգան ու դեղինի կը վերածեն անոր գոյները։

Միս Օռէթ անտարբերութեամբ ունկնդրեց այս աշխարհագրական պզտիկ դասը. քանըչորս ժամ մնացած էր որ իրենց ուղեւորութիւնը վերջ գտնար։ Հետեւաբար ծովին դեղին կամ կանանչ ըլլալը այնչափ չէր շահագրգռեր զինքը որչափ ճամբորդութեան վերջանալը։ Այն օրը շատ երկար թուեցաւ Միս Օռէթի. երկու Չինացիները այն գիշերն էր որ պիտի մտնէին դիակներու մթերանոցը, ու 49 թիւ դագաղը ծով նետէին։ Այս պատճառաւ, Միս Օռէթ պիտի զրկուէր այն գիշեր Լավառէտի հետ տեսակցելէ, ինչ որ մեծ ջղագրգռութիւն կը պատճառէր իրեն։ Մանկամարդ աղջկան այս հոգեկան կացութիւնը չէին կրնար սփոփել ո՛չ ծովուն տեսարանը, ոչ ուղեւորութեան հաճոյքները, և ոչ ալ անծանօթ երկիր մը այցելելու, տեսնելու հրճուանքը։ Սըր Մօռլըթօն աղջկան մտահոգ դէմքէն կռահելով անոր ներքին յուզումը, հարկ տեսաւ առանձին թողուլ զայն, որպէս զի բոլորովին անձնատուր ըլլայ իր խոհերուն։ Անգլիացին ալ աղջիկէն ոչ նուազ մտահոգ էր, որ ժամանակ անցընելու համար երկրորդ նաւապետին քով գնաց, և խօսակցութեան բռնուեցաւ անոր հետ, Ամերիկեան Թէոնէօվ կղզիին առջեւ կատարուած փոթորսութեան և անոր Անգլիոյ և Ամերիկայի միջեւ առաջ բերած վէճին առթիւ։ Երկու անձերը, մէկը անգլիացի և միւսը ամերիկացի, այնչափ հաճոյքով առաջ տարած էին իրենց խօսակցութիւնը որ մինչեւ իրիկուան ընթրիքին ժամանակը շարունակելով հանդերձ չկրցան վերջացնել։

Սըր Մօռլըթօն կերակուրէն ետք, երբ տախտակամածին վրայ ելաւ պտըտելու, ուրախութեամբ տեսաւ որ աղջիկը բոլորովին փարատած էր տխրութիւնը և վերստացած էր իր սովորական զուարթութիւնը։ Պահ մը Միս Օռէթ հօրը զգացնելով թէ կամրջակին վրայ կենալով յոգնած էր, առանց Լավառէտի անունը իսկ բերանը առնելու խցիկը քաշուեցաւ։

(Շարունակելի)

հիւծախտը։ Վիրխովի աշխատութիւններէն ի վեր այս երկու տեսակ հիւծախտները իրար խառնուեցան և իբրև հաւասար նկատուեցան։ Խոշոր սխալ մըն է ատ։ Իմ հետազօտութիւններս առաջնորդեցին զիս դէպ ի սա՛ խրոզութիւնք թէ ֆրանսացի գիտնականներուն դրած հին տարբերութիւնը ուղիղ և արդիւնաւոր էր։ Պէյլի ուռականութիւնը միկրոբ չի պարունակեր։ Չի թարախոտիր։ Միւս ուռականութիւնը որ կը թարախոտի, և թոքախտաւորներուն մահը առաջ կը բերէ, միկրոբներով կը վխտայ ընդհականն։ Փայծաղին և թոքերուն մէջ այս երկու իրարու աննման վէրքերուն համեմատական ծաւալման ուշադիր ուսումնասիրութիւնը սա՛ հարցումը ընել տուին ինծի թէ արդեօք գտած չե՞մ միջոցը, զոր բնութիւնն իսկ դրած է չարիքին քովիկը, և Պէյլի մոխրագոյն ուռականութիւնը գործածելով մէթոտի մը միջոցաւ, զոր տակաւին պիտի չբացատրեմ, յաջողեցայ երկրորդ տեսակ թարախաւոր հիւծախտին վէրքը գոցել, այսինքն ա՛յն հիւծախտին՝ որ իրօք վտանգաւոր է, որ միկրոբ կը պարունակէ և կը թարախոտի, և որ թոքերուն ալ թարախացումը առաջ կը բերէ։ Առ այժմ կարելի չէ ինծի աւելի ստուգապէս ճշդել հետեւած մէթոտս։ Կը բաւէ ինծի այս գիւտին նախահնար ըլլալը, և եթէ ասկէց աւելին ըսեմ, միւս միկրոպաբանները՝ իմ հետեւած երկար ու տաժանագին ճամբուն հետեւելու աշխատութենէն խնայելով իրենց անձը, կրնան գերազանցել զիս։ Այսպէս խօսեցայ արդէն Տքր. Մէյնիքովի, և Տքր. Ռուի ալ պիտի ըսէի նոյնը, բայց Բարիզէն բացակայ է։ Եթէ դառնայ, իրեն ալ պիտի հաղորդեմ մտքս։»

⁂ Ինչպէս վերը ըսինք, Պէրինկ կը յիշատակէ Լըվէոր իբրև մին այն բժիշկներէն, որոնք զինքը առաջնորդեցին այսօրուան մէթոտին։ Ֆրանսական մամուլը իբրև ֆրանսացի կը նկատէ Լըվէոր։ Բայց Նայե Ֆօյէ Բռէսէ կ'ըսէ թէ ասիկա ուղիղ չէ։ Հէրման Լըվէօ, իր բուն անունով Հէրման Լէվի, ծնած էր 1813ին Պրէսլաւի մէջ եւ աշխատեցաւ նոյն քաղաքին համալսարանին մէջ, յետոյ 1847էն մինչեւ 1853 Բարիզի մէջ բժշկական ուսումնասիրութիւններու հետեւեցաւ, և ապա Ցիւրիխի մէջ պաշտօն վարեց։ 1878ին մեռաւ Պէզըէ մէջ, որ Զուիցերիոյ ֆրանսախօս մասին կը վերաբերի։ Իր գլխաւոր գործը Ախտաբանական կազմախօսութիւնը, այսօր իսկ առաջնակարգ գործ մըն է դեռ, քանիամեայ աշխատութեան արդիւնք։

⁂ Բրօֆ. Էմիլ Պէրինկ, որ իր արուեստին ամենէն նշանաւորներէն մին ճանչցուած է, համեմատաբար իր համբաւին երիտասարդ կը համարուի։ Ծնած է 1854 Մարտ 15ին Արեւմտեան Բրուսիոյ Հանստորֆի մէջ։ Ուսումը կատարեց Պէրլինի զինուորական բժշկական Ակադեմիոյ մէջ, և զանազան բժշկական պաշտօններ վարեց գերման բանակին զինուորական ապայակոյտին մէջ։ 1895ին Պէրինկ Մարպուրկի Առողջապահական Կաճառին Տնօրէն և Բրօֆէսօր անուանուեցաւ, և 1901ին Նօպէլեան մրցանակը բաժնեց Բարիզեան Տօքթ. Ռուի հետ, և ֆօն մակդիրով գերման ազնուականութեան կարգը դասուեցաւ։ Երկու տարի վերջ Բրօֆ. Պէրինկ պետական խորհրդոյ անդամ ընտրուեցաւ «Ն. Վսեմութիւն» տիտղոսով։ Իր ժամանակին մեծ մասը յատկացուցած է չինճուկով դարմանումի ուսումնասիրութեան, և մանաւանդ նշանաւոր է իբրև հնարիչը կեղծմաշկի չինճուկին, որ, աւելորդ է ըսել թէ, այդ ահռելի հիւանդութեան ճանկերէն հազարաւորներ ազատեց։

ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏ
ՀԻՒԾԱԽՏԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ

Ժողովին աշխատութիւններէն վերջ Շաբաթ օր մեծ հացկերոյթ մը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ համաժողովին ատենապետ Էռառի։ Կը մասնակցէին 375 հոգի, նաև երկրագործական նախարար Մ. Ռիւօ, ծերակուտական Մ. Լէօն Պուրժուա և Գազիմիր Բէռիէ, ինչպէս նաև Հանրապետութեան նախագահին կողմէ ներկայացուցիչ մը։

Բրօֆ. Շրէօթր (Վիեննացի) ճառ մը արտասանեց գերմաներէն լեզուաւ։ Պաչէլլի (իտալացի) բաժակ առաջարկեց Ֆրանսայի լատին քոյր ազգին բարօրութեան։ Այս բաժակաճառը մեծ ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ։ Էռառ իր նախագահական աթոռէն ելնելով գրկեց Պաչէլլին, մինչ որոտընդոստ ծափեր կ'արձակէին բոլոր ներկաները։

Ասոր վրայ բաժակ առաջարկեց Լէօն Պուրժուա, յայտարարելով թէ ուրախ է յոյժ միաբանութիւն հաստատուած տեսնելով գիտութեան ներկայացուցիչներուն միջեւ, և յարեց թէ բոլոր Տէրութիւնները հիւծախտը նկատած են իբրև ընկերային չարիք մը, որուն դէմ ընկերային դեղ մը պէտք է գործածուի։ Մ. Պուրժուա ի վերջոյ բաժակ առաջարկեց մարդկութեան նիւթական չարիքներուն դէմ բոլոր ժողովրդոց միութեան համար։ Նոյն մըտօք խօսեցաւ Գազիմիր Բէռիէ։ Յետոյ համաժողովը հեռագիր մը ուղղեց Նախագահ Րուզվէլթի՝ խնդրելով որ յառաջիկայ Համաժողովը Միացեալ Նահանգաց մէջ տեղի ունենայ։

ԼԱՀԷՅԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.— Ուաշինկթընի Ռուս դեսպան Պառոն Րօզէն և արտաքին գործոց նախարար Մր. Րութ Լահէյի յառաջիկայ երկրորդ դեսպանախորհուրդին վրայ խօսեցան։ Մր. Րութ ի մօտոյ պիտի խմբագրէ իր պատասխանը Ռուսիոյ հրաւէրին։ Միւս պատասխանները ալ առնուելուն պէս, Ռուս կառավարութիւնը պաշտօնական հրաւէրը պիտի ընէ Տէրութեանց։

ՎԻԹԹԷ ԵՒ ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.—Թէեւ ծանուցուած էր որ Բեթերսպուրկի քաղաքապետական Խորհուրդը պատուոյ քաղաքացիութեան տիտղոս պիտի տար Մ. Վիթթէի, բայց դռնփակ նիստի մը մէջ անդամներէն ոմանք առարկութիւն ընելով թէ Վիթթէ այդ պատիւին արժանի չէ, որոշուեցաւ հոն կենալ այդ խորհուրդէն։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՋԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ.— Ռուս կառավարութիւնը գերմանական շոգենաւային ընկերութեանց հետ մրցելու նպատակաւ, ռուս շոգենաւային ընկերութիւն մը պիտի հաստատէ Լիպաւէն կամ Ռիկայէն ուղղակի Նիւ Եօրք բանալու համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ — 1905 տարւոյն առաջին վեց ամիսներուն միջոցին պետական եկամուտները և ծախքերը հետեւեալ կերպով եղած են.— Սովորական հասոյթ՝ 949 միլիոն 246,000 րուբլ, նախորդ տարիէն 14 միլիոն 352,000 աւելի. ծախք՝ 921 միլիոն 580,000 րուբլ, նախորդ տարիէն 26 միլիոն 730,000 պակաս։ Արտասովոր հասոյթները եղած են 462 միլիոն 3,000 րուբլ, նախորդ տարիէն 178 միլիոն 594,000 աւելի, իսկ ծախք՝ 561 միլիոն 404,000 րուբլ, նախորդէն 400 միլիոն 796,000 աւելի։

ՊԱՊԸ ԵՒ ԼԱՀԷՅԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.— Առաջին դեսպանախորհուրդին Իտալիա կը հակառակէր Պապին մասնակցութեան, այս անգամ ալ Ֆրանսա կը հակառակի։ Թիթթօնի և Պիւլով այս մասին ալ խօսեցան անցեալները։ Ասկէց զատ. որոշուած է որ այս անգամ Տէրութիւնք իրենց պատասխանը շուտով պիտի չտան, մինչեւ որ Ռուսիա որոշակի բացատրէ խորհուրդին ծրագիրը։

ՃԱՊՈՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Ճապոնի առեւտրական սենեակներուն համաժողովը կառավարութեան յիշատակագիր մը ուղղելով, կը խնդրէ որ առեւտրական գործակալութիւններ հաստատուին արտասահմանի մէջ, նաև ճապոնական վաճառքներ ու նմոյշներ և մուզէոն մը օտար նաւահանգիստներու մէջ. Քօրէայի եւ Ճապոնի մէջ մաքսային միութիւն հաստատել, կառավարական ծախքերը պակսեցնել, երկաթուղիներու դրութիւնը աւելցնել և բարուոքել, և ճապոնաչինական պանքա մը հաստատել։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ՏԷԼՔԱՍԷԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ.— Մաթէն կարեւոր յայտնութիւն մը կ'ընէ Գերմանիոյ դէմ անգլեֆրանսական քաղաքականութեան մը, որ որոշուած է եղեր Տէլքասէի պաշտօնավարութեան վերջին օրերուն։ Նախարարաց խորհուրդին մէջ Մ. Տէլքասէ յայտարարեց այն ատենը որ եթէ Գերմանիա Ֆրանսայի վրայ յարձակի Մարոքեան խնդրոյն հետեւանօք, Անգլիա պատրաստ է մինչեւ վերջը պաշտպանել Ֆրանսան, շարժման մէջ դնելով իր նաւատորմիղը, Քիլի ջրանցքը բռնելով և 100,000 հոգի Շլէզվիկ-Հօլշթայնի ցամաքը հանելով։ Անգլ. կառավարութիւնը բերանացի այսպէս ըսելով հանդերձ, յայտարարեր է թէ պատրաստ է նաև գրաւորապէս խօսք տալ։

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Կարեւոր համաձայնութիւն մը.— Թօքիոյի կէսպաշտօնական Քօքումին թերթը, որ միշտ վստահելի է, կը յայտարարէ թէ պատերազմի վերջին ամիսներուն երբ Միացեալ Նահանգաց պատերազմական նախարար Մր. Թաֆթ Թօքիօ կը գտնուէր, ճապոնական կառավարութիւնը բացայայտօրէն խօսք տուաւ թէ Փիլիպեան կղզեխումբին վրայ Ճապոն ոեւէ նպատակ չունի, և ասոր հետեւանօք կարեւոր համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ երկու տէրութեանց միջեւ։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.— Անգլիական հզօր նաւատորմիղ մը ծովակալութեամբ Լուի Պաթէնպէրկ իշխանին ի մօտոյ պիտի այցելէ ամերիկեան ջուրերը։ Միջազգային եղբայրակցութեան մեծ ցոյց մը պիտի ըլլայ ասիկա։ Ամերիկեան նաւազները միայն իրենց մէջ 2000 անգլ. ոսկի հանգանակեցին իրենց անգլիացի պաշտօնակիցներուն հացկերոյթ տալու համար։ Նոյ. 12ին Մէյն, Միսուրի, Քէնթըքի, Քիըսէրճ, Ալապամա, Իլլինոյզ, Աօհա և Մասաչուսէց ամերիկեան զրահաւորներէն նաւազներ հսկայ հացկերոյթ մը պիտի տան Նիւ-Եօրքի աշխարհահռչակ զբօսարանին՝ Քոնի Այլէնտի մէջ։

ՍԻՐՈՅ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Նիւ Եօրքցի օեղանաւորական միջնորդ մը Եանքիական նորելուկ բարքով, լըրագիրներուն միջոցաւ կը յայտարարէ թէ գործի մէջ յաջողելով և չկրնալով իր անկարող ծնողքը պէտք եղածին պէս ապրեցնել, վիճակահանութեան կը դնէ զինքը հարուստ և գեղեցիկ օրիորդներու մէջ։ Ծանուցումը կը վերջանայ սա՛ բառերով.— «Ո՞վ կ'ուզէ զիս, թո՛ղ գայ։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՑԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութեանց դէմ, որոնք Անգլիոյ մէջ և ուրիշ տեղեր ալ գործ կ'ընեն, հանրային սաստիկ զայրոյթ կը տիրէ։ Ամերիկեան թերթերը կը յայտարարեն թէ Ընկերութեանց մեծ պաշտօնեաները զեղծումներ գործած են կառավարական պաշտօնեաներէն ոմանց մեղսակցութեամբ։ Կը պատմուի որ շատ մը ընկերութիւններու պաշտօնեաները դատի քաշուին։ Ասոնք մեծաքանակ տարեթոշակ կ'առնեն, որ տարեկան 6,000 ոսկիէն մինչեւ 25,000ը կ'անցնի, մինչդեռ, կ'ըսեն, նախագահ Րուզվէլթի տարեթոշակը անգամ 10,000 ոսկին չանցնիր։ Ընկերութեան մը Տնօրէնին գրասեղանին վրայ ու տակը փռուած գորգին համար ընկերութեան հաշւոյն 2400 ոսկի անցուած է, ինչ որ մեծ շռայլութիւն է։

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ.— Իր վերջին նիստին մէջ համաժողովը երկարօրէն խօսեցաւ ապօրինի զաւակներուն վիճակին վրայ, գերման կիները իրենց բարւօքման աշխատցնելու հարկին վրայ։ Վերջին նիւթերէն մին էր քօռսէն։ Համաժողովը կրթական նախարարէն խնդրեց դպրոց յաճախող աղջիկներուն քօռսէ կրելը արգիլել։ Նախարարը գրաւոր կերպով խնդրեց Ժողովէն թէ մարմնամարզի դասերուն ժամանակ ալ պէտք է արգիլել քօռսէն։ Ի վերջոյ Ժողովը խնդրեց կառավարութենէն միջոցներ ձեռք առնել մսին սակաւութեան դէմ։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Պիոս Ժ. Պապը իր նախորդէն չեղելով անցեալները հրամայած էր որ Կաթոլիկները ալ օգտուին քաղաքային ամուսնութեններէն։ Հիմակ ա՛լ աւելի յանդուգն նորութիւն մը վաւերացուց, այսինքն եկեղեցիին և զբօսական խաղերուն (Սբօրթ) միջեւ միութիւն մը։ Շատ կանուխէն Վատիկանեան ապարանքը ականատես եղած է սբօրթական տեսարաններուն, մանաւանդ Պօրճիա ընտանիքին իշխանութեան ժամանակ, երբ ամէն տեսակ զբօսանքներ տեղի կ'ունենային Ալեքսանտր Զ. Պապին աչքին տակ, բայց անկէց ի վեր սբօրթը եկեղեցական քաղաքականութենէն վտարուած էր։ Պիոս Ժ. Իտալիոյ մէջ գտնուած բոլոր կաթոլիկ սբօրթի ակումբները կազմակերպելու և միացնելու նպատակաւ իր առաքելական պալատին ներսի կողմը արտօնած է սբօրթական մեծ խաղեր։ Ամենքն ալ հիմա հիւր պիտի ըլլան Պապին։ Խաղերը հինգ օր պիտի տեւեն։ Ծրագրին մէջ կան ամէն տեսակ մարմնամարզներ, երկանիւէն և ոտնարշաւներէն զատ։ Խաղերը պիտի կատարուին Վատիկանի շուրջ։ Պապը կ'իրակի օր բոլոր մասնակցողները ընդունեց, և կէս օրէ վերջ նախագահեց ծրագրին վերջին մասին Պէլվէտէր դահլիճին մէջ, սուրբ պալատին ներսի կողմը։

ՀՐԵՇՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ՍԵՌԸ.—Նիւ Եօրքի մէջ յոյժ հետաքրքրաշարժ վիճաբանութիւն մը տեղի կ'ունենայ այս միջոցիս հրեշտակներուն մասին։ Նիւ Եօրքի մայր եկեղեցիին նորաշէն մատրան մէջ, քանդակագործը ա՛յն տպաւորութեան տակ շարժած է թէ բոլոր հրեշտակները կին են, և այս կերպով կազմած է գեղեցիկ մարմարեայ արձաններուն դէմքերը։ Բայց Եպիսկոպոսական եկեղեցիին թեմական ժողովը կը կարծէ թէ հրեշտակներէն ոմանք արական են անտարակոյս, և հետեւաբար հրամայեց քանդակագործին որ մատուռին արձաններուն երեսունին կամ քառասունին դէմքերը աւելի ուղիղ համաձայնութեան մէջ դնէ Միքայէլի, Գաբրիէլի, Ռափայէլի և Ուրիէլի նման անուններուն հետ։ Ժողովին ուրիշ մէկ դանգատն ալ սա՛ է թէ քանդակուած հրեշտակներէն ոմանք անհանդարտ դէրք մը ունին։

ՆԱԽԱԳԱՀ ՌՈՒԶՎԷԼԹ.— Նիւ Օրլէանսի մէջ դեղին տենդին սաստիկ ճարակած ըլլալուն հակառակ, Մր. Րուզվէլթ որոշած է Հոկտ.ին այդ քաղաքը այցելել։ Ամերիկեան նախագահին մէկ լաւագոյն կողմն ալ ա՛յն եղած է որ իր հանրային պաշտօնին կիրառութեան մէջ երբէք չի դեգերիր։ Քուպայի պատերազմին ժամանակ Մր. Րուզվէլթ կրակին ամէնէն տաք տեղերը կ'երթար, և արդէն ասկէ վաստըկեցաւ իր առաջին համբաւը։ Դեռ քանի մը շաբաթ առաջ իր բարեկամներուն խօսքին ալ մտիկ չընելով ամերիկեան ընդծովեայի մը փորձերուն ներկայ եղաւ մարտանաւին մէջ, և անոր հետ մէկտեղ ծովուն յատակը [illegible]սուզուեցաւ։ Նախագահը միտքը դրած է Նիւ Օրլէանսի ամէնէն վարակուած փողոցները անգամ այցելել, ինչպէս նաեւ հիւանդանոցը։

ՃԱՊՈՆԻ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Առեւտրական սենեակներուն համաժողովին մէջ Օքումա կոմս բանախօսութեամբ մը պարզեց Ճապոնի ելմտական կացութեան յանկարծական փոփոխութիւնը, յայտարարելով թէ ճապոնցի զօրքերուն Մանչուրիայէն ետ քաշուելէն ետքը Ճապոնի պարտքը պիտի ըլլայ 2500 միլիոն եէն, որուն տոկոսը 150 միլիոն եէն կը պահանջէ, այսինքն Ճապոնի տասը տարի առաջուան բոլոր պետական եկամուտներուն կրկնապատիկը։ Պատերազմէն առաջ Ճապոնի մէջ մարդ գլուխ 4 եէն էր տուրքը, ազգային տուրքն ալ 12 եէն, հիմա տուրքը եղած է 12 եէն, իսկ պարտքը 50 եէն։ Այսու հանդերձ, Օքումա կացութիւնը գէշ չի տեսներ։ Բաւական է որ Ճապոնի վաճառականները իրենց ուժերը կրկնապատկեն ամէն տեսակ արտադրող ձեռնարկութիւնները զարգացնելու համար։

ՊԱՔՈՒԻ նաւթատէրերուն համաժողովը սկսաւ Բեթերսպուրկի մէջ նախագահութեամբ ելմտական նախարար Քօքօվցեվի։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ ԵՒ ՌՈՒԶՎԷԼԹ.— Վիլհէլմ կայսր Նախագահ Րուզվէլթի ղրկեց թանկագին հաւաքածոյ մը պղնձեղէն դրուագներու՝ Մեծին Ֆրետերիկի ժամանակը յիշեցնող։ Կայսրը ինքնագիր նամակ մը եւս ղրկեց Նախագահին։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Հոկտեմբեր 26ին մարէշալ Մոլթքէի ծննդեան 106րդ տարեդարձին առթիւ Պէրլինի մէջ բացումը պիտի կատարէ անուանի զօրավարին արձանին։ Գերման բանակէն 1000 ներկայացուցիչ պիտի գտնուի այս առթիւ արձանին շուրջը, որ զուտ զինուորական ցոյց մը պիտի ըլլայ։

ՄՐ. ՔԱՐՆԷԿԻԻ ՄԷԿ ՆՈՒԷՐԸ ՄԵՐԺՈՒԱԾ.— Անգլիական Սթէֆըրտ [illegible] Քօզլիի քաղաքային ժողովը ութը քուէի դէմ ինը քուէով որոշեց մերժել Մր. Քարնէկիի 3500 անգլ. ոսկիի նուէրը ծրի մատենադարանի մը հաստատութեան համար, նաև ուրիշ երեք մարդոց նուէրները՝ որոնցմով պիտի հոգացուէր տեղւոյն ծախքը։ Ժողովը յայտարարեց թէ առեւտրական գործերուն ներկայ անկեալ վիճակին մէջ տղաքներուն ուտելիք հայթայթելու համար դրամ պէտք է փոխանակ կրթական աւելորդ հաստատութիւններու ոյժ տալու։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԲԱԽՏԱՒՈՐԸ.— Բարիզի մէջ իսկոյն օրուան մարդը դարձաւ Մ. Կազէլ, որ 20000 անգլ. ոսկի մրցանակը շահեցաւ վիճակահանութենէ մը։ Բայց բախտը չդարձուց անոր գլուխը, և իր յանկարծական բարեբախտութիւնը բոլորովին պաղարիւնութեամբ ընդունեց։ Քլէրմոն-Ֆէռան արուարձանին մէջ քիմիական գործարանի մը մէջ պաշտօն ունի, ուրկէց պիտի չհրաժարի դարձեալ։ Երբ կէս միլիոն Ֆր. շահելուն բարի լուրը առաւ, իր առաջին դիտողութիւնը եղաւ.— Հիմա կրնամ այլ եւս աղջիկներս կարգել»։ Եօթը աղջիկ և չորս մանչ ունի։ Առաջին մանչ զաւակը միայն տակաւին կրնայ ինք իր ապրուստը հոգալ, իր հօրը հետ նոյն գործարանին մէջ աշխատելով։ Երկրորդ մանչ զաւակն ալ իրաւագիտական վարժարանը ուսանող է։ Նոյն վիճակահանութեան երկրորդ մրցանակը, 1,400 անգլ. ոսկի, շահեցաւ Տիկին Լըռու, որ Անժէի մէջ գրավաճառ է, և ունի երեք աղջիկ և մէկ մանչ։ Հինգ հատ 20 ֆր.նոց տոմս գնած էր վիճակահանութեան համար։ Կը տեսնուի թէ վիճակահանութեան մէջ աւելի աղջիկներուն բախտը բաց է։

ԹՂԹԱՏԱՆ ԳՈՂԵՐ ՊԷՐԼԻՆԻ ՄԷՋ.—Պէրլինի արուարձաններէն Շթէկլիցի գլխաւոր թղթատան մէջ պաշտօնեաներէն մին իր եղբօրը հետ, որ ելեկտրաբաշխ էր, խօսք մէկ ըրաւ գողնալ թղթատան սնտուկը, որ այն միջոցին 5,000 անգլ. ոսկի կը պարունակէր։ Որոշուած կերպով, եղբայրը քանի մը ընկերներով թղթատուն մտաւ գիշերը, երբ հսկելու կարգը պաշտօնեային էր, որ սակայն, ո՛վ գիտէ ի՛նչ նպատակաւ, գողութեան ներշնչողը ինք ըլլալով հանդերձ, գործը իմաց տուած էր իր մեծերուն, որոնք ոստիկաններ դրած էին թղթատան զանազան կողմերը։ Գողերը իրենց կարծեցեալ մեղսակիցին հետ սնտուկին սենեակը մտան։ Հազիւ թէ իրենց գործին սկսած էին, իրենց դէմը գտան ոստիկաններ։ Ելեկտրագէտը իսկոյն մարեց միակ ելեկտրական լոյսին կանթեղը, և սենեակը թողուց կատարեալ խաւարի մէջ։ Ուրիշ պահակներ օգնութեան գալով ոստիկաններուն, գողերուն ետեւէն ինկան, բայց մութին մէջ պահակները սխալմամբ իրենցմէ մին գող կարծելով սաստիկ զանակոծեցին զայն։ Այս խառնաշփոթութեան միջոցին ելեկտրագէտը և իր եղբայրը յաջողեցան փախչիլ, բայց առաջինը գլխէն վիրաւորուած։ Միեւնոյն գնդակը սխալմամբ վիրաւորեց նաեւ յիմնապետ մը։ Ասով վերջացաւ պայքարը, և պաշտօնեան քիչ վերջը ձերբակալուեցաւ իր բնակարանին մէջ։

ՄԻՔԱՏՈՅԻՆ ՊԱՏԻՒԸ
ՆԱՒԱՅԻՆ ԴԻՒՑԱԶՆԵՐՈՒՆ

ՄԵԾ ՀԱՆԴԷՍ ԹՕՔԻՕՅԻ ՄԷՋ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ

Հաշտութեան դաշնագրին վաւերացումէն անմիջապէս վերջ, ծովակալ Թօկօ ունկնդրութեան պիտի ընդունուի Միքատոյէն, և նաւային գործողութեանց մանրամասն տեղեկագիրը պիտի մատուցանէ Ն. Վեհափառութեան։

Միեւնոյն ատեն հրամաններ պիտի արձակուին որ ամբողջ ճապոնական նաւատորմիղը, ամէն տեսակ 200 նաւերէ բաղկացեալ, Թօքիոյի ծովածոցը մըտնեն, ուր զօրահանդէս և ռազմափորձ պիտի կատարեն Ն. Վեհափառութեան առջեւ։ Կը յուսացուի որ նոյն պահուն Թօքիոյի ծովածոցը պիտի գտնուի նաեւ բրիտանական նաւատորմիղը։

Ցիճի Շիմբօ կը ծանուցանէ թէ Միքատոյին գահակալութենէն ի վեր չորրորդ անգամն է որ ճապոնական նաւատորմիղը դիտման ծառայութեան մէջ մտած է. այսինքն՝ Սայմացուի դէպքերուն, Ջինեւճապոնական պատերազմին, Կափամարտիկներու դէպքին եւ ներկայ պատերազմին առթիւ։ Բայց առաջին անգամ ըլլալով ժողովուրդը պատեհութիւն պիտի ունենայ տեսնելու ամբողջ նաւատորմին յաղթական մուտքը Թօքիոյի ծովածոցին մէջ, ճիշդ մայրաքաղաքին մօտ։ Նաւատորմին համար անզուգական պատիւ մըն է ասիկա։

Մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին չքեղ ընդունելութիւն մը ընելու համար անգլիական նաւատորմին, ինչպէս [illegible] Անգլիոյ մէջ թագադրութեան տօներուն առթիւ։

Կայսրը ունկնդրութեան պիտի ընդունի Նօէլ ծովակալը և գլխաւոր սպաները, պալատին մէջ հացկերոյթ պիտի տայ, պատուանշաններ պիտի շնորհէ, և կայսերական որսի անտառներուն մէջ որսալու չնաշխարհիկ առաւելութիւնը պիտի ընծայէ։

Թօքիոյի և Եօքօհամայի քաղաքապետութիւնները կարգադրութիւններ կ'ընեն։ Հիպիա Բառքին մէջ երկու խումբերու զատ զատ հացկերոյթներ պիտի տրուին։ Ցերեկը հազարաւոր դըրօշներով և գիշերը բիւրաւոր լապտերներով պիտի զարդարուի նոյն չքնաղ զբօսատեղը։ Բրիտանական նաւազներուն սբօրթական ընազդումները պիտի գրգռուին ճապոնական կափամարտութեամբ, սրախաղութեամբ և հրախաղութեամբ։

Քաղաքը պիտի դրօշազարդուի Ճապոնի և Մեծին Բրիտանիոյ իրարու մէջ անցած դրօշներով, բոլոր նաւազները ծրի պիտի ճամբորդեն Թօքիոյի և Եօքօհամայի միջեւ, և ամէն չահեկան վայրերը պիտի մտնեն առանց տուրքի։

Վարչապետը և պատերազմական նախարարը հացկերոյթներ պիտի տան։

Անգլիերէն լեզուի ուսանող հարիւր ճապոնցիներ ծրիաբար թարգմանի պաշտօն պիտի կատարեն անգլիացի նաւազներու մօտ։

Թօքիոյի քաղաքապետութիւնը 50 հազար եէն քուէարկեց ընդունելութեան համար։ Ճապոնցի հարուստ քաղաքացիներ իրենց ամարանոցները պիտի բանան անգլիացի նաւազներու, և չնաշխարհիկ ծաղիկներ պիտի նուիրեն անոնց։

⁂ Ռուսիոյ և Ճապոնի միջեւ հաշտութեան վաւերացեալ դաշնագիրները Ուաշինկթընի մէջ պիտի փոխանակուին Պառոն Րօզէնի և Մ. Թաքահիրայի միջեւ։ Անցեալ օր երկու տէրութեանց դեսպանները Ամերիկայի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ խօսքեր փոխանակեցին կատարուելիք ձեւակերպութեան վրայ։ Մ. Թաքահիրա փափաք յայտնեց ռուսական պայմանագրութեան մը պատճէնը տեսնել ձեւին վրայ տեղեկութիւն ունենալու համար։ Ամերիկայի և Ռուսիոյ միջեւ յանցաւորներու փոխանցման պայմանագրութիւնը ցոյց տրուեցաւ։ Թաքահիրա գոհ մնաց, և երկու դեսպանները սիրալիր կերպով խոնարհելով իրարու մեկնեցան։ Ահա այսպէս առաջին կերպով վերջացան երկու Տէրութեանց դիւանագիտական յարաբերութիւնները։

⁂ Անգլիացի ծովակալ Նօէլ Խաղաղականի բրիտանական տորմղով Քոպէ ժամանեց։ Ճապոնցի ծովակալ Շիմամուրա դիմաւորեց զայն Իվաթէ, Թաքաչիհօ, Քազաճի և Նիինուշի ճապոնական մարտանաւերով։ Գերմանիա կ'աշխատի միշտ միացնել իրեն խորհած մեծ ցամաքային դաշնակցութիւնը։ Թրիպունա իտալական թերթը միջազգային նոր համախմբութեանց վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ երկու նոր մեծ խումբեր ապագային պիտի հակակշռեն զիրար, Անգլիա և Ճապոն մէկ կողմէն, միւս կողմէն ալ Ռուսիա, Ֆրանսա և Գերմանիա։ Այս խմբաւորումը ի հարկէ չի նշանակեր թէ իրարու թշնամի են, որովհետեւ իրաց ներկայ վիճակը պահպանելու համար միայն պիտի աշխատին։ Իտալիա, Աւստրիա և Սպանիա ասով ազդեցութիւն պիտի շահին, քանի որ մեծ կարեւորութիւն պիտի ստանայ իրենց այս կամ այն կողմը յարիլը։ Հետեւաբար, այս երեք Տէրութիւնները, և մանաւորապէս Իտալիա պէտք է խոհեմ քաղաքականութեան մը հետեւին և արթուն ըլլան, կ'ըսէ Թրիպունա։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 8 Հոկտ.—Ռուս գործակալութիւնը կը հերքէ լրագիրներուն այն լուրերը թէ Ռուս Արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսը արտասահման պիտի ուղեւորի։

ԲԱՐԻԶ.—Բեթերսպուրկէն կը հեռագրեն Նիւ-Եօրք-Հէրըլտի թէ հիմա հաստատ կ'երեւայ որ Ֆրանսա պիտի չուզէ մասնակցիլ անգլեւռուս համաձայնութեան։

ԹՕՔԻՕ.— Ճապոնցիք յաջողեցան ջուրին երեսը հանել ռուսական Կայտամաք թնդանօթակիրը, որ Բօրթ-Արթուրի առջեւ ընկղմած էր։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թայմզ կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ մերձեցումի մը հնարաւորութիւնները շատ նուազած են։ Ու ոչ մէկ պարագայի մէջ ֆրանքօգերման մերձեցում մը չի կրնար վնասել Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ եղած սիրալիր համաձայնութեան, ինչպէս Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ միջեւ բարեկամութիւնը բնաւ պիտի չնուազեցնէ ֆրանքօռուս դաշնակցութիւնը։

—Բորգսմաուէթի դաշնագրով, Քորէա Ճապոնի թեւարկութեան տակ մտած ըլլալով, Անգլիա և ուրիշ տէրութիւններ, այլ եւս դեսպանութիւն չպիտի ունենան Սէուլի մէջ։ Անգլիական և իտալական գործակատարները արդէն մեկնեցան։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մ. Վիթթէ մօտերս Ներքին գործոց Նախարար պիտի անուանուի։ Անուանումներ պիտի ըլլան նաև Ներքին վարչութեանց մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարարը Ուաշինկթընի ռուս դեսպանին պաշտօն յանձնեց՝ Լա Հէյի մէջ գումարուելիք խաղաղութեան երկրորդ Դեսպանախորհուրդին հրաւիրել հարաւային Ամերիկայի պետութիւնները որոնք չհրաւիրուեցան առաջին Դեսպանախորհուրդին։

ՄԻՒՆԻԽ.— Նոյէսթէն Նախրիխթէն իբրև ստոյգ կը ծանուցանէ թէ Քիրիլ մեծ դուքսը պիտի ամուսնանայ Մէլիթա մեծ դքսուհիին հետ։

—Մակտեպուրկ Զայթունկ Բեթերսպուրկէն սա լուրը կը ստանայ.— Ռուս կառավարութիւնը որոշեց վերցնել Հրեաները՝ երկրին համալսարաններուն մէջ ընդունելու դէմ դրած արգելքը։

ՀՌՈՄ.—Մատրիտի պապական նուիրակը Վատիկան ժամանեց՝ սպանիական քոնքորտային նկատմամբ փոփոխութիւններ ընելու։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Յունաստանի դահլիճին դիրքը անհաստատ է։ Ռումանիոյ հետ դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզուած ըլլալուն հետեւանքով շատ կը վնասուին Ռումանիա բնակող Հելլէնացիները։ Կը կարծուի թէ Յունաստանի Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանը բացուելէն ետքը, ներկայ դահլիճին պիտի յաջորդէ Մ. Թէոթոքիսի կողմէ կազմուած նախարարութիւն մը։ Կը յուսացուի թէ այդ փոփոխութենէն ետքը Ռումանիոյ և Յունաստանի յարաբերութիւնները վերահաստատուին։

ԲԱՐԻԶ.— Պապը հեռագիր մը ուղղեց Ռուսիոյ կայսեր, գոհունակութիւն յայտնելու՝ Լա Հէյի խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին գումարման համար։ Պիոս Ժ. կը խոստանայ պատուիրակներ ղրկել նոյն Դեսպանախորհուրդին և կը մաղթէ որ ռուսեւճապոնական պատերազմէն ետքը ամբողջ աշխարհ երկար ատեն վայելէ խաղաղութեան բարիքները։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կալլէսի իշխանը եւ իշխանուհին ամսոյս 18ին Պոմպէյ պիտի ուղեւորին. մէկ քանի ամիս Հնդկաստան պիտի մնան Կալլէսի իշխանին առողջապահական վիճակին հետեւանքով, որուն կը յանձնարարեն բժիշկները ձմեռը անցընել տաք կլիմաներու մէջ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՄԱԼԿԱՐԱՅԻ Ազգ. վարժարանին վերաշինութեան կայս. Ֆերմանը ստացուած և ասկէ առաջ Պատրիարքարանէ իր տեղը ղրկուած ըլլալով, շինութեան ձեռնարկուած, բայց կիսատ մնացած էր առաջնորդ Վահրիճ վրդ.ի՝ հոն երթալը և շինութեանց հսկող Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեցնել տալովը։ Այս անգամ կը տեղեկացնեն Պատրիարքարան թէ՝ դարձեալ շինութիւններուն ձեռնարկուած է և Տաճարին գմբէթը աւարտած է արդէն։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ Վարժարանի Խնամակալութիւնը, որոշած է վարժարանին վերջին երկու բարձրագոյն դասարաններուն մէջ աւանդել այն տեսակ առարկաներ, որոնք վարժապետանոցի յատուկ են։ Այսպէս մանկավարժութեան պատմութիւնը դասաւանդելու պաշտօնը յանձնուած էր Տօքթ. Յակոբ էֆ. Թօքճեանի։ Այս որոշումը Խնամակալութեան կողմէ, Ուսումն. Խորհուրդին հաղորդուած ըլլալով, Խորհուրդը զայն ընդունած և որոշած է որ ասկէ վերջ նոյն վարժարանէն շրջանաւարտ եղողներուն առանց քննութեան օգնական ուսուցչի վկայական տրուի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ։ գրուեցաւ Պրուսայի առաջնորդ Տ. Արշարունի Սրբազանի, որպէս զի Պանդրմայի թեմէն Էտինճիք գտնուող Տ. Կոմսի քահանան իր գիւղը Քարաակ փոխադրուի։ Ինչպէս յայտնի է ասկէ առաջ երբ Էտինճիքցիները քահանայ չունէին, Պատրիարքարանի գիտութեամբ և Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանօք Տ. Կոմսին Էտինճիք ղրկուեցաւ։ Անկէ վերջ երբ Տ. Միքայէլ քահանան Էտինճիքի մէջ սկսաւ քահանայագործել, միւսը չվերադարձաւ իր գիւղը, աւելի չահաբեր գտնելով իր նոր պաշտօնատեղին։

ԷՏԻՆՃԻՔԻ եկեղեցիին շինութիւնները ձմռան պատճառով դադրած են և գարնան պիտի վերսկսին աշխատութիւններուն։ Եկեղեցին իր ամէն մասերով յառաջիկայ տարի կը լրանայ և կը խոստանայ հոյակապ շէնք մը ըլլալ։

ԱՄԱՍԻՈՅ Սիմնաճի գիւղի Թաղ. Խորհուրդին և ուսուցիչներուն միջև անհամաձայնութիւն մը ծագած ըլլալով, Սեբաստիոյ առաջն. փոխանորդ Տ. Սահակ վրդ. Օտապաշեան հոն գացած է, խնդիրը անձամբ քննելու եւ կարևորը անօրինելու համար։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ իր վերջին Նստին մէջ նկատողութեան առաւ Գըրշէհիրէն եկած գանգատագիր մը, որով կը բողոքեն թէ տեղւոյն մէջ պաշտօնավարող Տ. Աւետիս քհ. Ասլանեան, որ Նեղկատի Պրուն Գէշլա գիւղի եկեղեցիին վրայ ձեռնադրուած է, ապօրինի պսակներ և այլ կեղծումներ կը կատարէ։ Ժողովը գրեց տեղւոյն առաջնորդ Տ. Տրդատ եպս.ի որպէս զի միշեալը իր ձեռնադրեալ եկեղեցին դարձնէ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ Թուլչա գիւղին մէջ ապօրինի թաղում մը կատարող Սուլինայի Տ. Խաչատուրի մասին, գանգատագիր մը եկած էր Կրօն. Ժողովին, որ իր վերջին Նստի մէջ, որոշեց պէտք եղած բացատրութիւնները պահանջել Թուլչայի Թաղ. Խորհուրդէն։

ՊՐԱՑԼԱՑԻ Տ. Ստեփաննոս քհնյ. Կիւլիւմեան, տեղւոյն եկեղեց. եւ կրթ. գործերուն անկերպարան վիճակը և իր ծերութիւնը յայտնելով, կը խնդրէր որ ծննդավայրը՝ Չէնկիլէր վերադառնալու հրաման տրուի իրեն։

ՍՏԵՓԱՆ ԷՖ. ՄԱԿԱՐԵԱՆ որ երկար ատենէ ի վեր անբուժելի հիւանդութեամբ մը կը տառապէր չաբաթ օր մեռաւ Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ։ 50 տարեկան էր։ Հանգուցեալը նախապէս պարզ կօշկակար մըն էր և տարիքոտ հասակին մէջ, ուսման փափաքէն մղուած, մտած էր Րօպէրթ քօլէճ, ուրկէ վկայական ստացած էր։ Ուսուցչութեամբ և քարոզչութեամբ պարապած է։ Կէտիկ-Բաշայի Հայ-Բողոքական եկեղեցիին մէջ շատ անգամ կը քարոզէր և վարած էր նաև Պարտիզակի ամերիկեան որբանոց-վարժարանին տեսչութիւնը։ Կը թողու երեք անչափահաս զաւակներ և այրի մը։

ՄԱՂԱՔԻԱ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ Ս. ՀՈԳՒՈՅՆ ԵՒ ԿԱՄՕՔ ԱԶԳԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Սիրեցեալ որդւոց մերոց, համօրէն հաւատացելոց Սուրբ և Ուղղափառ եկեղեցւոյս մերոյ, շնորհք, սէր և խաղաղութիւն և օրհնութիւն տիրաւանդ։

Տարին յառաջացաւ, կը դիմէ իր վերջին, Նոր Տարին հեռուէն մեզ կուտայ իր ողջոյն։ Նոր Տարւոյն հետ տարեգլխի ցնծատակներ կը զարթնուն, նոր բարեմաղթութեանց առիթներ կը ծնանին,

Ո՛հ, որչափ գեղեցիկ է բարերարել, ներքին անուշութիւն մը կը զգայ մարդ՝ երբ մէկուն աղեկութիւն կ'ընէ։ Այդ զգացումը եւս քան զեւս կը զօրանայ, երբ ներքին համոզում մը կ'աւելնայ ըրած աղեկութեան կարեւորութեան վրայ։ Ահա թէ ինչո՛ւ աւելի յարգի են այն ողորմութիւնք և այն աղէկութիւնք՝ որք յայտնի և ճանչցուած աղքատասիրական նպատակի մը կը նուիրուին։

Եւ ո՞ր աւելի յայտնի և աւելի ճանչցուած և աւելի կարեւոր օգնութեան նպատակ՝ քան Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցը։ Այն տեղ ամէն տեսակէ և ամէն կարգէ կարօտներ և խեղճեր՝ իրենց համար պատսպարան կը գտնեն։ Այն տեղ զանազան ներքին և արտաքին ախտերով նեղուած հիւանդներ՝ խնամք և դարման և բժշկութիւն կը գտնեն։ Այն տեղ ջղային յուզմանց հետեւանօք մտային խանգարմանց ենթարկեալներ՝ կը պատսպարուին և կը խնամուին։ Այն տեղ ծերութեամբ, խեղութեամբ, տկարութեամբ և ըչնպէս փորձութեամբ անկեալներ՝ իրենց համար ապահով պատսպարան կը գտնեն։ Այն տեղ անհայր և անմայր, անօք և անօգնական մանչեր և աղջիկներ կ'ընդունուին, կը սնանին, կ'սնանին, կը կըրթուին, արհեստ կը սորվին, և օգտակար կը դառնան։ Այն տեղ իրենց ապրուստ և ապագայ կազմելու համար զանազան արհեստական ճիւղերու մէջ վարժուողներ կը պահուին և կը պաշտպանուին։

Եւ այս զանազան ճիւղերէն օգտըւողներ բազմաթիւ են յոյժ։ Վիճակագրական ցուցակներ կը յայտնեն թէ վերջին մէկ տարւոյն մէջ միայն ներքին հիւանդութիւն ունեցողներ 1333 հոգի. և արտաքին հիւանդութիւն ունեցողներ 913 հոգի. բովանդակ 2046 հիւանդներ մէկ տարուան մէջ խնամք են ստացեր։ Ցիմարներ 439 հատ եղեր են, ծերեր և անկեալներ իբր 250, որբեր և տղաքներ 350է աւելի։ Տարուան մը մէջ 3000է աւելի անձեր խըռնամուեր են և ամեն օր 1000է աւելի եղեր է պատսպարեալ և ներկայից թիւը։

Այս ամենուն խնամքին համար, իբր 14,000 ոսկի ծախք եղեր է, որուն միայն մէկ փոքր մասը հաստատուն եկամուտի արդիւնք է, և այս մասին ալ իբր 3000ը Կայսերական շնորհաց հացին և միսին արժէքն է, 2000ը բարեպաշտներու և բարեսէրներու թողած կտակներէ և կալուածներէ և ուրիշ եկամուտներէ կը ստացուի, որ ըսել է թէ միշտ 9000 ոսկւոյ համար Հիւանդանոցը բարեսէրներու և ողորմածներու սիրտէն կը սպասէ իր պահպանութիւնը։

Ահա թէ ինչու ամեն տարի այդ միջոցներուն, հարկ սեպած ենք յատուկ կերպով բոլոր մեր բարեսէր ազգայնոց սիրտերը բախել, թէ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառներու մէջ և թէ այլուր, և ամենուն յորդոր կարդալ որ Հիւանդանոցը չմոռնան, և եթէ ամեն անգամ Հիւանդանոցին օգնութիւն ընելը պիտի յիշեն, Տարեգլխի առթիւ աւելի բան մըն ալ ընեն, իւրաքանչիւր ոք իւր կարողութեան բաւականութեան համեմատ։

Օրհնեալ է Աստուած, մեր աստուածասէր ժողովուրդը ձեռքէ չձգեր երբեք իր Հիւանդանոցը, բայց որպէս զի միշտ անդեսակ ըլլայ, գիտնայ պէտքը և յորդորուի, մեր պարտքն է ամեն բան յստակօրէն պարզել, և կարեւորը ճշդութեամբ բացատրել. այդ է կոնդակիս նպատակը։

Մեր պարտքն է միանգամայն դիւրութեան կերպերն ալ ցուցնել։ Այդ դիւրութեանց կարգէն է յուղարկաւորութեանց ծաղկեպսակներու արժէքը, և պսակադրութեանց ծաղկեփունջերու փոխարէնը, և ուրիշ նմանօրինակ ծախուց գումարները Հիւանդանոցին նըւիրել, որ բաւական ընդունելութիւն գտաւ և տարածուեցաւ։ Այդ կարգէն է նաեւ Հիւանդանոցին արտադրած և պատրաստած նիւթերը գնել, և իրեն մէկ պէտքը լրացուցած ատեն, աղեկութիւն մըն ալ ըրած ըլլալ։ Հիւանդանոցի Որբանոցները ունին ատաղձագործութեան, սեթեւագործութեան, թիթեղագործութեան, կօշկակարութեան, ասեղնագործութեան և կանացի ձեռարուեստներու ընտիր արտադրութիւններ. Հիւանդանոցը կը պատրաստէ ընտիր մոմեղէններ, Հիւանդանոցի պարտէզները կուտան բաւական բերքեր, Հիւանդանոցը ի վաճառ հանած է լուցկիներ և ծխաթուղթեր, ասոնք գնելն ալ Հիւանդանոցի դիւրութիւն և նըպաստ ընծայել է։

Այդ կարգին աւելցուցէք Հիւանդանոցի հրատարակած Փոքր Օրացոյցը և Ընդարձակ Օրացոյցը, երկուքն ալ մէկը մէկալէն աւելի խնամքով պատրաստուած, և մէկը մէկալէն աւելի կարեւոր հրատարակութիւններ. որպէս զի ամեն ոք թէ եկեղեցական և թէ քաղաքային տեղեկութիւններ ստանայ, և թէ իւր կենցաղին և գործառնութեանց պէտք եղած գիտելիքները առձեռն պատրաստ ունենայ։ Մէկ դահեկան միայն կ'արժէ Փոքրը, տասը դահեկան կ'արժէ Ընդարձակը։ Ամէն անձ պէտք է ունենայ Փոքր Օրացոյց մը, ամէն գործի մարդ պէտք է ունենայ Ընդարձակ Օրացոյց մը, և չկայ մէկը որ այդ ծախքը չընէ։ Փոխանակ այս կամ այն հրատարակութիւնները ստանալու, փոխանակ տարբեր հրատարակութիւններու դիմելու, ստացէ՛ք, Սիրելիք, Ս. Փ. Հիւանդանոցի Օրացոյցները, թէ՛ պէտքերնիդ կը լեցնէք և լայն կերպով կը լեցնէք, և թէ՛ Հիւանդանոցի օգնութիւն մը ըրած կ'ըլլաք, և հաղարաւոր խեղճերուն խնամքին մէջ դուք ալ մաս կ'ունենաք։

Գիտեմ որ տարուէ տարի մեր յորդորներուն վրայ Փոքր Օրացոյցներու վաճառումը բաւական բարձրացած է, և քսան հազարէ վաթսուն հազար եղած է, բայց նկատի առնելով՝ թէ Մայրաքաղաքիս մէջ, թէ գաւառներու մէջ և թէ այլուր մեր հաւատացեալներուն և Հիւանդանոցի համակիրներուն թիւը, շատ բան ըսել չէր ըլլար եթէ վաթսուն հազարի թիւր անմիջապէս կրկնապատկուէր։ Ընդարձակներն ալ համեմատաբար շատ քիչ կը ծախուին տակաւին. և մեր գործի մարդերը շատ աւելի են, և տասը հազար օրինակ վաճառելը մեծ բան չէր ըլլար, թէպէտ այժմ դեռ կէսին ալ չենք հասած։

Կը յուսամ թէ առաջիկայ 1906 տարւոյ Հիւանդանոցի Օրացոյցները շատ աւելի ընդունելութիւն պիտի գտնեն մեր բարեսէրներու կողմէ, և մեր տեղեկութիւնները և յորդորները պիտի պտղաբերին, և Հիւանդանոցի մատակարարները գեղեցիկ արդիւնքի դիմաց պիտի գտնուին։ Պատ. Հոգաբարձութիւը ջանք ըրած է կանուխ աւարտել հրատարակութիւնները և ժամանակին տարածել օրինակները։ Հապա, սիրելիք, ամէն հայ հաւատացեալ ստանայ Փոքր Օրացոյցը և մէկ դահեկանի նուէրը բերէ Հիւանդանոցի, ամէն չահու ակէր հայ ստանայ ընդարձակ Օրացոյցը և տասը դահեկանի նուէրը բերէ Հիւանդանոցի, և ամէն տեղ ամէն սիրտ վկայուի դէպ առ Հիւանդանոցն սրտագին համակրութիւնը։

Յատկապէս կը յանձնարարեմք Գերաշնորհ Եպիսկոպոսաց, Հոգեշնորհ Վարդապետաց և Արժանապատիւ Աւագերիցանց և Բարեշնորհ Քահանայից, որպէս զի խօսին ու խրատեն, յորդորեն ու քարոզեն իրենց պաշտօնավարութեան սահմաններուն մէջ, և վիճակներու և Եկեղեցիներու մատակարարութեան հսկող Ժողովներ և Խորհուրդներ և Հոգաբարձութիւններ իրենց կողմանէ դիւրութիւններ ընծայեն, Ս. Փ. Հիւանդանոցի Օրացոյցներէն պէտք եղածին չափ ատենին բերել տան, և Եկեղեցիներու դաները և բանկալները պատրաստ ունենան ի դիւրութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Այն որ այլւոյն լուման օրհնութեամբ ընդունեցաւ և բաժակ մը ցուրտ ջուրին անկորուստ վարձք խոստացաւ, ընդունի ի բարին բոլոր բարեպաշտ Սիրելեացդ այդ փոքրիկ նուէրը, և իր օրհնութիւններով պահէ զձեզ և պահպանէ, բոլոր ձեր պարագայիւք և տամբ և ՆՈՐ ՏԱՐԻ շնորհէ. ամէն։

Տուեալ ի Պատրիարքարանի Կոստանդնուպոլսոյ, յամի 1905 ի Սեպտեմբերի 20 ընդ 427 թուահամարաւ Կոնդակաց։

ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ վայելուչ հանդիսաւորութիւնով տեղի ունեցաւ ծանօթ վաճառական Ալիքսան էֆ. Թօփալեանի աղջկան Օր. Վարդանոյշ Թօփալեանի պսակադրութիւնը հանգուցեալ Յովսէփ էֆ. Էսաեանի որդւոյն Լեւոն էֆ. Էսաեանի հետ ինքնայօրութեամբ Մըկրտիչ էֆ. Էսաեանի։

Երկու ընտանիքներուն բազմաթիւ ազգականներն ու բարեկամները փութացած էին ներկայ գտնուիլ Ս. Պսակի արարողութեան, որուն նախագահեց Բերայի քարոզիչը Տ. Հմայեակ Ս. Արքեպ. Դիմաքսեան, իր շուրջն ունենալով, Նրէցեան Տ. Գէորգ Սրբազանը, Տ. Յովհաննէս Ա. քհ., Մկրեանը, հարսին ու փեսին տաներէց, Տ. Տ. Տաճատ և Արիստակէս քահանաները, ինչպէս նաև բազմաթիւ դպիրներ։

Արարողութեանց աւարտումէն ետք Տ. Գէորգ Սրբազան «Արասցուք զմա օգնական» խօսքը բնաբան առնելով գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ և ամուսնութեան նուիրական խորհուրդը բացատրելէ ետք, օրհնեց նորապսակ ամոլը, դրուատելով անոր արժանիքներն ու ձիրքերը։

Հուսկ հապա հարսնեւորները, առաջնորդութեամբ Տէր և Տիկին Լեւոն էֆ. Էսաեանի ուղղուեցան Սըլանթոռ՝ ուր պատուասիրութիւններ և շնորհաւորութիւններ տեղի ունեցան ճոխ շըքասեղանի մը շուրջ։

Ներկայից մէջ կը նշմարուէին հարսին մայրը Տիկին Հերանոյշ, եղբայրներն Լեւոն և Վահրամ էֆ.ք, և քոյրը Օր. Փոհարիկ Թօփալեան, փեսին մայրը այրի Տիկին Մէօհրիւպէ Յ. Էսաեան, Եփրեմ էֆ. Բէյլիգեան, Տէր և Տիկին Մանասէ Բէյլիգեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Թաշճեան, Տէր և Տիկին Գէորգ Ասլանեան և Օրիորդք Ասլանեան, Տէր և Տիկին Սիմոն Գայսէրլեան. Տէր և Տիկին Մարուգէ և Օր. Իբրանոսեան, Կարապետ էֆ. Իբրանոսեան, Արամ Աթիլ պէյ և Օր. Նրեւում Փափազեան, Պօղոս պէյ Տատեան, Տէր և Տիկին Խաչիկ Օտեան, Տէր և Տիկին Կարապետ Պասմաճեան, Տէր և Տիկին Պարթեւ Յակոբեան, Մ. Քրիսթիան Շօռ, Մ. Բօմա, Մ. Շնորհք, Քեբրուէ էֆ. Պաղիրկեանեան, Տիկ. և Օր. Միքայէլեան, Տէր և Տիկին Մ. Տէր Ահարոնեան, Մկրտիչ էֆ. Մէզպուրեան, Տիկ. Վահան պէյ Էսաեան, Պօլկուրլու զատէ Թէվֆիգ էֆ., Տիրան էֆ. Մուրատեան, Տէր և Տիկին Տօքթ. Տատուր, Օր. Կիւմիւշճեան, Հրաչեայ էֆ. Տէր Ներսէսեան, Սահակ էֆ. Չիլըօղեան և Օր.ք, Տէր և Տիկին Յակոբ Դավաֆեան, Տէր և Տիկին Թ. Թագւորեան, Պետրոս էֆ. Թագւորեան, Պարոն և Օր. Սեպուհեան, Մ. Սթավրօ որդի, Յակոբ էֆ. Յակոբօֆ, Մկրտիչ էֆ. Ալլըճեան և ուրիշ ծանօթ անձնաւորութիւններ որոնք կը պատուասիրուէին Թօփալեան և Էսաեան ընտանիքներու կողմէ։

Նորապսակ ամոլը ընդունեց բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ թէ՛ մայրաքաղաքէս և թէ գաւառէն, ինչպէս նաև գեղեցիկ ծաղկեփունջեր։ Արժէքաւոր ընծաներ ալ նուիրուած էին շնորհալի հարսին։

Մանզումէ այս ուրախ առթիւ իր շնորհաւորութիւնները կը յայտնէ Թօփալեան և Էսաեան ընտանիքներուն, և նորապսակ ամոլին, որ երէկ իրիկուն Արեւելեան Ճեպընթացով Եւրոպա ուղեւորեցաւ, իր մեղրալուսինը անցընելու։

∴ Լեւոն էֆ. Էսաեանի Օր. Վարդանոյշ Ա. Թօփալեանի հետ ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցին.— Տէր և Տիկին Նրեւում Փափազեան 216, Տիկին Մարիամ Գ. Կիւմիւշճեան, Տէր և Տիկին Արտաշէս Մկրեան, Սաատուր էֆ. Դուլչատալեան, Լեւոն էֆ. Վ. Սէմէրճեան, Վ. և Հ. Տէր Ներսէսեան եղբարք և Խաչեր էֆ. Խաչխաչեան և Որդիք 108ական։

∴ Հրանդ էֆ. Մըսըրեան մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Գալֆաեան Որբանոցին, Լեւոն էֆ. Էսաեանի Օրդ. Թօփալեանի հետ ամուսնութեան առթիւ։

ԲԱՄՊԱԿ

Վերջին հեռագիր 7 Դեկտեմբեր

Սրօթ 5.31

ՓԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

9 Դեկտեմբեր 1905

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	99	62
Րէժի	(Tab. Turcs)	408	—
Օսմ. Միացեալ	(B. Nv. Unif.)	90	75
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	134	75
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	611	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	75	—

Ստամպոլոյ Վաճառական Թաշճեանի ազդը կարդացէք Դ. երես

ՌԵՍՄԻ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի վերկիւմիւտիրի իզզ. Հիւսնի էֆէնտիյէ թէրֆիէն ըիւթպէի Սանիյէ ալէրֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Թաշլըճա միւթէսարրըֆ վէ գոմանտանը պիրինճի ֆերիգ աթուֆ. Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրինէ խըտէմաթը հասէնէսի վէ սատըգանէսինէ մէքաֆի Մուրասսա իֆթիխար։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Պարսից դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խան, ուրբաթ օր Կայս. ունկնդրութեան արժանացած ատեն, Շահին բարեւները և մեծարանքները յայտնեց Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Վեհափառութիւն յանձնարարեց դեսպանին Իր Կայս. բարեւները հաղորդել Պարսից Շահին։

ՄԱՐՈՆԻԹՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ Տ. Հոյէք որ Լիբանանէն Հռոմ և անկէց Բարիզ գացած էր, անցեալները Բարիզի Օսմ. դեսպանատունը երթալով պաշտօնապէս այցելեց գործակատար Նաղի պէյի։ Ն. Սրբազնութիւն խնդրեց Նաղի պէյէ իր և բոլոր Մարոնիթ եկեղեցականութեան խորին շնորհակալութիւնները հաղորդել Վեհ. Սուլթանին, այն շնորհներուն համար զորս Կայս. կառավարութիւնը անպակաս կ'ընէ Մարոնիթ ժողովուրդին և եկեղեցիին վրայէն։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԱՐՄՏԻՔՆԵՐԸ.— Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութեան կողմէ ցորեններու փոխադրութեան համար ընծայուած դիւրութիւնները արդիւնաւոր եղած են։ Ատոնց շնորհիւ երկրագործները որոնք առաջ իրենց ապրանքը չէին կրնար սպառել հաղորդակցութեանց միջոցներու չգոյութեան կամ դժուարութեանց պատճառաւ, կը բաւականանային տեղական պէտքերուն բաւելու չափ հունձք մը ձեռք բերելով, մինչ այժմ արմտիքի մշակման արտերը կ'ընդարձակին։ Վերջերս Էսկիշէհիրէն ամէն շաբաթ հազարաւոր վակոններ կը հասնին արմտիքով լեցուած։ Ընկերութիւնը գիծին երկայնքը ընդարձակ մթերանոցներ հաստատած է արմտիքներու պահպանութեան համար։ Արմտիքներու փոխադրութեան յատուկ մասնաւոր վակոններ բերել տուած և վաճառաբարձ կառախումբերուն թիւը աւելցուցած է։ Ընկերութիւնը որոշեց նաև փոխադրողներէն իւրաքանչիւր վակոնի համար 100էն 30 զեղչել և 1000 քիլէէ աւելի արմտիք փոխադրող վաճառականներու, յանձնակատարներու և երկրագործներու 100էն 10 զեղչ մը տալ։

—Մէրսին-Ատանա երկաթուղին արմտիքներու փոխադրութեան համար բարձր գին կ'առնէ։ Ջեռնհաս պաշտօնարանը գրեց պէտք եղած տեղը որպէս զի այդ գիները չափաւորուին, երկրագործներուն վնաս չհասցնելու համար։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Լահովարի այսօր Պուքրէշ կը մեկնի արձակուրդով։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎ Ապպաս Հիլմի փաշա իր Եգիպտոս վերադառնալուն առթիւ մեծ ընդունելութիւն մը կատարեց։

ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Գերման դեսպան Պ. Մարշալի ազգականներէն Պարոն ֆոն Կէրէն, որ Ֆրիպուրկի համալսարանին մէջ առողջապահական ուսուցիչ է և այժմ զբօսական պտոյտի համար Պոլիս կը գտնուի, այցելեց Համիտիէ Մանկանց Հիւանդանոցը, Պ. Կէրէն աչքէ անցուց հիւանդանոցին ամէն մասերը և իր գնահատութիւնը արձանագրեց տիրող ամենակատարեալ վիճակին և դրութեանց վրայ։

ՊԱՂՏԱՏԻ Թղթատարը ասկէց ետք պիտի ղրկուի Կեսարիա-Էրէյլիի ճամբով, փոխանակ Կեսարիա-Էնկիւրիի ճամբուն։

ՅՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Եգիպտաբնակ յոյն մը, որ անունը կը ծածկէ, 20,000 ֆրանք նուիրած է Երուսաղէմի Օրթոտոքս եկեղեցականութեան։

ԷՏԻՐՆԷԻ ցուցահանդէսին մասնակցողներուն մէկ ցանկը մատուցուեցաւ Բ. Դրան։ Կառավարութիւնը պարգեւներ պիտի տայ անոնց։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐԻ ԾՈՎԱՓՐՓՈՒՐՆԵՐԸ.— Պրուսայի կուսակալութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առաւ, որպէս զի Էսկիշէհիրի ծովափրփուրի հանքին արտադրութիւններէն չինուած առարկաներու յարգը աւելի բարձրանայ և նոյն արհեստաւորները քաջալերուին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՏԵՐՏԵՐԻ ՄԸ ՈԴԻՍԱԿԱՆԸ.—Իզմիրի Թերթերը անուշ ոդիսականի մը պատմութիւնը կը բերեն, անուշ տեղական... Թուղթերուն պէս։ Ասկէց մէկուկէս տարի առաջ Այտընի Ուռլա(?) գիւղը կը ղրկուի Պարթէնիոս անուն քահանայ մը, տեղւոյն Ցոնաց եկեղեցիին իբր քարոզիչ և վարժարանին ալ իբր ուսուցիչ։ Նոր հովիւը քաղաքավար և հեզահամբոյր մարդ էր, որով քիչ ժամանակի մէջ կը վաստկի գիւղացիներուն և գիւղացուհիներուն համակրութիւնն և սէրը։ Ու կ'ըլլայ որ, օր մըն ալ անհուն փափաք մը կ'զգայ՝ երբ գեղանի տանտիկիններ և կակուղիկ աղջիկներ ծնրադիր իրմէ ներում կը խնդրէին, իբր հեզահամբոյր մարդ, հեզիկ համբոյրներ դրոշմելու անոնց կարմրած այտերուն վրայ, ասոնց և հասած անուշ թուղթերուն համին միջեւ եղած տարբերութիւնը զգալու համար։ Սակայն, խոհեմ ալ մարդ, տեսնելով որ առանց ընթացք մը գայթակղութիւն պիտի արթնցնէր, կ'որոշէ իր համտեսութեան ճաշակները սահմանափակել, ամբողջ հոգւոյն մէկ փարախին մէջ միայն։ Այս հոգեկան տաղնապին միջոցին կը հանդիպի հոյակապ հելլենուհիի մը, որուն նկարէն ամբողջութիւնը միայն հին Դիցավէպերուն մէջ կարդացած էր այն ատեն՝ երբ դեռ վանքին չորս պատերուն մէջ կ'որոճար։ Եւ Տէրպապան, բանը գործը, ժամը ծուխը, վարժարանն ու վարժուհին թողած կը սկսի իբրաւ խուեւէ յաճախել գիւղին երեւելի ընտանիքներէն մէկուն, որուն անդամն էր իր Տիւլսինէն։ Զգացումները կը հրահրին և տէրտէրը կը հալէր ու կը մաշէր։ Մինչեւ հոս աղէկ, սավորական է այնպէս չէ՞։ Բայց ասկէց անդին է դիւցազներգութիւնը։ Հայր Պարթէնիոս, կը չափէ, կը չափչփէ, ետ կը դառնայ, առջեւ կը դառնայ, վերջապէս գիւտը կ'ընէ։ Թէեւ Աւետարանը կ'ըսէ թէ Դրախտ երթալիք ճամբան ո՛րչափ նեղ և անձուկ, նոյնքան ալ երկար և փշալից է, սակայն, ան, փորձառու ճամբորդ մը այդ կողմերը, կ'ընտրէ կարճ ճամբայ մը իր սրտահատորին հասնելու համար։ Աշխարհիս վրայ մինակ չէր տէրտէրը, Աստուած եղբայր մը տուած էր անոր և զայն ասկէց աւելի խնդրով գործի մը կարելի՞ էր գործածել։ Ուստի կը դիմէ ընտանիքին և աղջկան ձեռքը կը խնդրէ եղբօրը անունով, մինչ ան գուցէ իր գտնուած տեղը երազին մէջ անգամ չէր ամուսնանար։ Ա՛լ երբ նշանտուքի կապերը հաստատուած էին, ո՞վ կրնար մեղադրել քահանան, որ գիշեր ցորեկ կը կատարէր իր... հոգեւոր պաշտօնականութիւնը։ Այս հովիւի խղճամիտ աշխատութիւններուն ատեն սակայն, աղէկ մը կը համոզէ միամիտ գեղուհին, վեր կը դարձնէ, վար կը դարձնէ, զայն կը խաբէ և վերջապէս իրեն կը կապէ ... Իր զգացումները այսպէս պահ մը ոռոգելէ և զբօսցնելէ ետք, վերջին ժամը հասած նկատելով, տէր պապան յանկարծ լուր կը տարածէ թէ իր ծննդավայրը Կիւլ Պաղչէ գիւղին մէջ հայրը ծանրապէս հիւանդ է։ Ուստի անմիջապէս կը կարգադրէ վարժարանին և եկեղեցիին գործերը և կը մեկնի։ Աս ալ խաղ մըն էր։ Մեր հերոսը չհասած Իզմիր կ'իջնէ ուր առաջին գործը կ'ըլլայ մօզը մօրուքը վար տալ, ածիլել։ Հիմա աքեմ չկար վրան, սանտուն, փայլուն երեսով, պեխերը վեր ցցած երիտասարդ մըն էր։ Ուրախութենէն կը թռվռար տէրտէրը այն անակնկալ փոփոխութենէն, որ իրեն համար ամենաերջանիկ վախճանի մը կոչումը ունէր։ Ջերկարենք, ձեւափոխուած Տ. Պարթէնիոս, կառախումբ կը նստի, չիտակ Այտըն կ'ելլէ, և անկէց չունըը կ'առնէ աղջկան տունը։ Հոն ինքզինքը կը ներկայացնէ իբր քահանային (իր) հօրեղբօրորդին, որ եկած էր աղջիկը առնել հայրս տանելու։ Պատիւները մեծ կ'ըլլան պատրաստութիւնները կը տեսնուին, հարսին սիրտը կը տրոփէ մօտաւոր երջանկութեանը համար, իսկ փեսաւէրը յուզումէն մարիլը կ'զգայ։ Հօգերանական վայրկեանը հասած էր, աղջիկը պատրաստ էր, կեցուած քահանան ձիուն վրայ, և ճամբայ ելած էին։ Բայց սատանան գործ չունենար երբեմն և կուգայ Աստուծոյ պաշտօնեաներուն գործին կը խառնուի։ Երբ գիւղին ծայրէն ա՛լ բաժանման հրաժեշտը կուտային և փեսացուն կ'ուխտէր բնաւ երեսը չնայիլ. յանկարծ, կ'երեւի թէ կա՛մ կավառոյ մը և կամ տէրտէրին մտերիմներէն մին կը ճանչնայ զայն ու կը գոչէ.— «Օռա-քալի բաթէրա՛»։ Կաթուած. կաթուածահար ըլլալը բան մը չէր տէրտէրին համար, որ ականջները և աչքերը կը գոցէ ու ձին կը քշէ։ Բայց քշելը ի՞նչ օգուտ, հարսին ծնողքը կը փակչին իրենց աղջկան փէշերէն, ու պայքար մըն է կ'սկսի։ Վերջապէս, տեսնելով որ ելքի ճամբայ չկայ, Տէր հայրը վար կը ձգէ այդ «քաղցր լուծը և փոքրոգի բեռը» ու կծիկը կը դնէ. Թօթուելով փոշիներն իսկ իր ոտքէն, ինչպէս կը պատուիրէր Տէրը։

ՔԱՆՏԻԼԼԻԻ ՀՐԴԵՀԻՆ վնասները 10,000 ոսկիի կը հասնին։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ.— Անգլիական Սեֆերբըն շոգենաւը, որ արմտիք բեռցած էր, չաբաթ գիշեր խրեցաւ Մաքրիգիւղի մօտ։ Նաւաձիգներ կ'աշխատին ազատելու։

— Հելլենական «Էվանկէլիստրիա-Բէթրիցի» շոգենաւը որ փայտ բեռցած Դանուբէն Աղեքսանդրիա կ'երթար, Արշիպեղագոսի մէջ ընկղմեցաւ։ Մարդիկը ազատուեցան։

ՀՐԴԵՀ

Այս գիշեր ժամը 3½ին հրդեհ ծագեցաւ Էրէնգիւղ, Պատրի պէյի բնակարանէն։ Հասած անմիջական օգնութեանց շնորհիւ միայն նոյն շէնքին մէկ մասը այրելով, կարելի եղաւ հրդեհին առաջքը առնել։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 9 Դեկտ.— Ալճէզիրայի մէջ Մարօքեան խնդրոյն առթիւ գումարուելիք դեսպանախորհուրդին թուականը վերջնականապէս որոշուած չէ։ Այնպէս կը կարծուի թէ ժողովը տեղի պիտի ունենայ 1906՝ Յունվարին։

— Կը ծանուցուի թէ Մարօքեան Դեսպանախորհուրդին նախագահութիւնը պիտի առաջարկուի Սպանիոյ վարչապետ Մ. Մօնթէռօի, բայց չը գիտցուիր թէ պիտի ընդունի՞։

— Թանճէրէ կը տեղեկացնեն թէ՝ Պարոն Թաթէնպախ՝ ֆրանքօ-գերմանական համաձայնութիւնը դեռ չէ հաղորդած Մարօքի Էմիրին։

ՀՌՈՄ.— Լուիճի Ռիվա անուն մետաքսեղէնից մեծ մանարանը իր վճարումները դադրեցուցած է մեծ բացով մը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՕՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 9 —

ԳՐԵՑ ՕԹԹՕԼԷՆԿՈՒԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՕՆ ՋԷՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Չնաշխարհիկ Ադամանդներու Խորհրդաւոր Գողութիւնը

Գ.

ՄՐ. ՊԷՐՆՍ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՐԵՒԱՆ ԿԸ ՀԱՆԷ

—Անհաւասիկ դրան մօտ գտնուած արեան բացատրութիւնը, մտածեց Մր. Պէրնս։ Ջոհը անկողնէն դուրս հանած է լոյսին մօտեցնելու համար, որպէս զի կարենայ ճերմակեղէնին վրայ դրոշմուած նշանագրերը գտնել։ Այս միջոցին արիւնը հոսած և կուտակուած մը կազմած է։ Ցետոյ դիակը անկողնին վրայ դրած է, որպէս զի վրայէն չանցնի սենեակին մէջ քալած ատեն։ Բայց ահաւասիկ շատ կարեւոր իրողութիւն մը։ Այս կնոջ անունը Րոզ Միչըլ ըլլալու չէ, ապա թէ ոչ պատճառ մը չկայ ճերմակեղէններուն վրայի բոլոր նշանագրերը անհետացնելու, քանի որ իր անունը յայտնած էր շատերուն։

Մր. Պէրնս վառարանին մոխիրները ժողվեց, լրագրի մը մէջ դրաւ և առաջին սենեակին պատուհանին առջեւ բերաւ։ Այս քննութիւնը իր ենթադրութիւններէն երկուքը հաստատեց։ Մարդասպանը այրած էր զանազան հագուստներու պզտիկ կտորները եւ շատ մը նամակներ։ Այն խնամքը, որով ամէն բան այրած էր, կ'ապացուցանէր որ շատ խոհեմ ոճրագործ մըն էր։ Ուրիշ ազատած էր բոցէն, երկու կոճակներէ զատ, որոնք տակաւին կարուած էին կերպասի կտորի մը վրայ։ Մր. Պէրնս զգուշութեամբ նետեց մոխիրները հոն ուրկէ առած էր։ Ցետոյ ուշադրութեամբ աչքէ անցուց գրասեղանը որ բաց մնացած էր։ Դարակները բացաւ, հետաքննող ակնարկ մը ձգեց իւրաքանչիւր անկիւնի և ճեղքուածքի մէջ, բայց իր խուզարկութիւնը ապարդիւն եղաւ։ Միայն ճերմակ թուղթ և սովորական տեսակ պահարաններ գըտաւ։

Նորէն գտնալով դիակին գտնուած սենեակը, նշմարեց սնտուկ մը, ուրկէ հագուստի մը կտորը դուրս մնացած էր։ Կափարիչը վերցուց և տեսաւ որ սնտուկին պարունակութիւնը տակն ու վրայ եղած էր։ Ցայտնի էր որ այդ սնտուկը աճապարանքով քննուած էր, և մէջը գտնուած առարկաները ըստ դիպուածի կուտակուած էին։ Մր. Պէրնս յաջորդաբար քննեց բոլոր առարկաները և տեսաւ թէ ո՛ր զգեստին կամ առարկային վրայ որ նշանագիր կար, այդ մասը կտրուած էր։

—Զօրաւոր պատճառ մը ունենալու է, մտածեց Մր. Պէրնս, այս կնոջ ինքնութիւնը այսքան խնամքով ծածկելու համար։

Հագուստները դարձեալ սնտուկին մէջ դրած ատեն Մր. Պէրնս գրպանի մը մէջ թուղթի կտորի մը ներկայութիւնը մատնող թեթեւ շշիւն մը լսեց։ Իսկոյն դուրս հանեց թուղթը և գիրին նայեցաւ։ Դէմքը ճառագայթեց։

—Վերջապէ՛ս ապացոյց մը գտայ, մռմռաց և յարակից սենեակին պատուհանին առջեւ փութալով, կարդաց.

Ցուցակ թանկագին քարերու

Մէկ ադամանդ	$15^1/_2$ քրատ		75,000
» զմրուխտ	$15^1/_8$	»	75,000
» սուտակ	$15^3/_8$	»	75,000
» շափիւղայ	10	»	25,000
» ճերմակ մարգարիտ, տանձի ձեւով			175,000
» սեւ մարգարիտ, տանձի ձեւով			100,000
» ճերմակ մարգարիտ, հաւկիթի ձեւով			25,000
» սեւ մարգարիտ, հաւկիթի ձեւով			25,000
» դեղին ադամանդ			25,000
» տպազիոն, 200 քրատ			25,000
			625,000

«Այս տասը թանկագին քարերը ամենքն ալ իրենց տեսակին մէջ անթերի նմոյշներ են։ Առաջին չորսը ճիշդ իրարու յարեւնման կերպով կտրուած են, և տանձաձեւ մարգարիտները թէ՛ մեծութեամբ և թէ ձեւով համանման են, ինչպէս են նաեւ հաւկիթաձեւ մարգարիտները։ Դեղին ադամանդը երկայնաձեւ է, իսկ տպազիոնը՝ անբաղդատելի։

«Ամբողջը դրուած է ռուսական կաշիէ կարմիր տուփի մը մէջ, սեւ մետաքսէ աստառով յատակուած և ունի չորս մատնաչափ երկայնութիւն և վեց մատնաչափ լայնութիւն։ Մէն մի քար պատշաճօրէն զետեղուած է փոսիկի մը մէջ, ոսկեզօծ արոյրէ թելով շինուած կեռի մը միջոցաւ։

«Միչըլ անունը ոսկեզօծ գիրերով դրոշմուած է տուփը գոցող ժապաւէնին վրայ»։

Ուրիշ բան մը չկար, ո՛չ իսկ ստորագրութիւն մը։ Մր. Պէրնս ցաւեցաւ, բայց ըմբռնեց որ իր ձեռք գտնուած թուղթը շատ թանկագին էր, քանի որ կը համաձայնէր կնոջ պատմութեան՝ գոհարեղէններու գողութեան մասին։ Շատ կարեւոր էր գողցուած թանկագին քարերուն ա՛յնքան մանրամասն մէկ նկարագրութիւնը ունենալ։ Թուղթը խնամքով ծալլելէ ետքը, պայուսակին մէջ դրաւ և դիակին քով եկաւ նորէն և ուշադրութեամբ քննելէ ետք վիզին վէրքը, եզրակացուց որ մարդասպանը սովորական զմելի մը գործածած ըլլալու էր, վասն զի վէրքը ո՛չ խորունկ էր, ոչ երկար։ Վիզին երակը կտրուած էր,— ինչ որ մարդասպանին նպատակն եղած ըլլալ կ'երեւէր։ Մր. Պէրնս, այս մասնաւոր պարագայէն եզրակացուց որ կինը սպաննուած էր քունին մէջ։ Բայց սա հարցումը ըրաւ ինքզինքին. «—Մարդասպանը տունէն ներս մտնելու միջոցները ունէ՞ր, առանց ուշադրութիւն հրաւիրելու։ Կա՛մ բանալի մը ունէր և կամ մէկու մը միջոցաւ ներս մտցուած էր։»

Մր. Պէրնս ցնցուեցաւ յիշելով Ուիլսընի գրածը թէ տեսած էր Մր. Միչըլին այն առունէն ներս մտնելը ճգնաժամի աղաղակին լսուելէն քիչ առաջ և քանի մը վայրկեան ետք դուրս ելնելը։ Այս կի՞նն էր արդեօք որուն հետ թատրոն գացած էր։ Եթէ այս կինն էր, ի՞նչպէս բացատրել ուրեմն որ պառկած և քնացած էր այնքան արագ։

Այս խորհրդածութիւնները ընելով հանդերձ, Մր. Պէրնսի աչքերը սենեակին չորս կողմը կը թափառէին, երբ յանկարծ կանգ առին առարկայի մը վրայ որ գետին ինկած էր սնտուկին քով։ Դիմացի պատուհանէն լոյսի ճառագայթ մը նոյն պահուն փայլեցուց զայն։ Մր. Պէրնս քանի մը վայրկեանի չափ դրէթէ մեքենաբար դիտեց զայն և ծռելով առաւ անգիտակցօրէն։ Հազիւ թէ քննած էր, յաղթանակի նշոյլ մը վառեցաւ աչքերուն մէջ։ Ձեռքի՛ը կոճակ մըն էր, որուն վրայ քանդակուած էր կնոջ գլուխ մը և անոր վերև գրուած էր Ժ՛ւլիէթ անունը։

(Շարունակելի)

ՍԹԱՄՊՕԼ 33, 35, 37 ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ.—ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ՎԵՐՄԱԿ ԿԱՐԱՍՆԵՑ ՀԱՄԱՐ ԾԱԾԿԵՐ (ՍԱՃԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԳՈՐԳԵՐ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՊԱՍԱԺ

ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ԾԱՆՕԹ.— Մեր Բերայի հաստատութեան մէջ Ր. Ս. Նոյեմբեր 1էն մինչեւ 15 Դեկտեմբեր ամէն կիրակի, կտոր մնացած ապրանքներ պիտի ծախուին որոնց վրայ նշանակուած են վերջին գինը մեզ ապրանք եղած գինէն աւելի աժան։ 36—8

ԳԿՋՕՆՏԷ (?)

ունի՞ք փտած, կոտրած, ցաւող և լինտրու հիւանդութիւն։ Կատարեալ դարմանումի, և բնականին անթերի գեղեցկութեամբը արհեստական ակռաներու ընտրելու համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Պոլիս, Պանչէ Գարու, Պիւ-Պիր-Ջէլեպի դիմաց, ժամը 5էն 11½, և ամէն տուտօն կեանսէս, Սկիւտար Իհսանիյէ, իր բնակարանը։

կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 8—50

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԿԼԸՂԸՆԸ

ԹԷՏԱՎԻՒ ԳԱԲԻՍԻ

Տօգթօր ԷՎԼԻԱՆԿԻՈՒ Եվրօբաա իքրա իթտիկի ասն սէյահաթինտա Թըպպա էկնի մուվաֆֆաքիյէթլէր էլտէ էթմիշ օլտուղու մուամիլէյի տախիլէն միտէյի վէ պէօպրէքլէրի իղաճ իաքինէք աղըր ըլըճըլար վէրմէքսիզին պիր հաֆթա զարֆընտա պէլ սօղուգլըղընը գաթիյէն թէտավի իտէր։ Թէրէտտիւտ իտէնլէրտէն իւճրէթը թէտավի խաւթըմը գըպահլէն մինէտէֆի օլտուղու տօքթօրա պոլպէք։

Ղայէթ եէնի վէ Եվրօբատա թաթպիգ օլընան ասն աւսուլ իլէ ֆրէնկի խասթալըղընը մուվաֆֆագիյէթլը թատ իլէ թէտավի էտէր։ Հէր կիւն սապահտան օնա գատար Գալաթատա, Սանտըգճըլարտա Գարագէօզ Օթէլինին գարշըսընտա լամպաճը տիւքքեանընըն իւզէրինտէ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիհանէսինտէ պէքլէյէնլէրէ 40—30

ՏՕՔԹ. Ա. ՍՕՐԿԻԱՏԷՍ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԷԹՈՏՈՎ ԵՒ ԷԼԷԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՈՒԺԷ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ

ՈՐՈՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆ Է

Տօքթ. Ա. Սօրկիատէս որ գաղղիական ախտի և մորթի հիւանդութեանց հանրածանօթ մասնագէտ Տօքթ. Ֆուռնիէի օգնականը եղած է Բարիզի մէջ, այս տեսակ հիւանդութիւններէ տառապողները բժշկական նորագոյն ու կատարելագործուած մէթոտներով կը բուժէ իր դարմանատան մէջ՝ Բերա Այնալըճէշմէ, Նաքարավախանա Լըպոնի վերնայարկը առաջին յարկի արարողթեան՝ ամէն օր կէսօրէն մինչեւ իրիկուն։

Մասնագէտ է մանաւանդ մազի յատուկ ամէն տեսակ հիւանդութեանց։ Եւրոպական վերջին դրութեամբ հիմնապէս կը բուժէ մազերու թափիլը, գլխու թեփն ու Էկլը։ Մորթային հիւանդութիւն ունեցողները Երեքշաբթի, Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը (Ր. Թ.) ժամը 6էն մինչեւ ութ կ'ընդունի։ 36—3

ԱՂԵԿԱՊ

(ԳԱՍԸՐԳ ՊԱՂԸ)

Մահմուտփաշա, Բիւրքճի խանին ճիշդ դուռին դէմը, Տիգրան էֆ. Մսմճեանի խանութին մէջ կը ծախուին գաւրք պաղիններ, որոնց այս անգամ երկաթները Եւրոպայէն նոր բերուած են վերջին դրութեամբ։ Իսկ վրայի կազմածը հոս կը պատրաստուի չափու վրայ և մեծ խնամքով։ Խիստ պզտիկ տարեկանէ աղայ յատուկ աղեկապեր ալ կան։ Դիմողները խիստ գոհ պիտի ըլլան թէ՛ ապրանքներուն ազնուութենէն և հանգստաւէտութենէն ու գիներու չափաւորութենէն։ Գաւառական յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ 20—11

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ ԵՒ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը զարդարուին նաեւ մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով։ Կը գտնուին նաեւ հոն հարսի կէօլանա, քողք, քողքի սնտուկ, զարդարուած կօշիկ, ծաղիկ, փետուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաեւ ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամանթօ խանի տակ, թիւ 86 50—26

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԹԱՅՆ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԲԱՐՁՐ. ԽՏԻՎԻՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ
Գօմիսիօն խան, Քարաքէօյի հրապարակ, թիւ 20

ՊՈԼԻՍ
Կամուրջին մօտ Պաղչէ գաբուի պողոտան, թիւ 61

ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ՄԻԱԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է

ՈՒՐ ԱՄԷՆ ԲԱՆ ԿԱՅ

ՈՏՔԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼՈՒԽԸ ՀԱԳՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ինչպէս. Պատրաստ զգեստներ այրանց, կանանց և տղայոց համար.— Ամէն տեսակ գլխարկներու մթերք մը.— Ամերիկեան «VALK OVER» կօշիկներ — Անգլիական անջրանցիկ վերարկուներ (imperméable).— Ֆրանսական գուլպաներ.— Նուրբ եւ ճամբորդութեան նիւթեր.— Շապիկներ, ճերմակեղէններ, maroquinerie եւայլն։

Ց. Գ.— Ապրանքները ո՛ւրկէ ալ գան, մաքսատուրքը միեւնոյնն է. հետեւաբար սոյն մեծ գործարանը ամէն երկրի լաւագոյն ապրանքները հայթայթած է, իր բազմաթիւ և պատուարժան յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։ 50—4

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԶԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սէֆէր 20 թուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէզարէն փողոց թիւ 14 և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մահմուտբաշա Օսմ. Կայս. Պանքայի՝ Եէնի Ճամիի հրապարակ.

Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառօֆ և Ռօտիզի, Էյիս իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10.

Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, Կայարանի հրապարակ.

Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆէնտի Շուկայի հրապարակ.

Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անգիրա, Մօտա ճառտէսի.

Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմուրճի.

Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.

Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Բրէմէզի, Թէվէքքիւլ խան.

Բերա, Մահմուտբաշա Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.

Շիշլի, Մ. Է. Ռօսէ, Պէօյիւքտէրէ ճառտէսի, թիւ 137.

Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆէնտի.

Բ. Սօմմարիա, Բէնտիք.

Պոլիս Ս. Մէնիր պէյ, Թէրզաճը խան Թիւ 8 և 9, առաջին յարկ։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 39—50

ԳՐԱՏՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՍԳԻԵԱՆ

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ Մէարիֆէն ու Պատ. Ուսումն. Խորհրդէն արտօնուած դպրոցական, կրօնական, բարոյական, բանասիրական, առողջապահական, գիտական ու վիպական զանազան գրքեր։

Ծախողի համեմատ % 15էն մինչ 30 զեղչ կը տրուի։

ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ այցետոմսեր — 100ը 10 ղրշ.—, հաշուեցուցակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրներ, նամակագլուխներ, դպրոցական թերթիկներ, վկայականներ, վրճակացոյցներ, եւայլն և այլն։

ԿԸ ՂՐԿՈՒԻ Պատ. Ուսումն. Խորհուրդէն վկայեալ ու յարմարագոյն դպրոցական պաշտօնեաներ՝ առանց սակայն ժամանոր նկատումներով, ինչ որ կը հաստատէ Մէարիֆէն արտօնուած Գրատանս ծանուցագրին 10րդ էջը։

Եթէ կ'ուզէք գոհ մնալ, անկասկած դիմեցէք այն գրատան՝ որ պաշտօնապէս արտօնուած է Մէարիֆէն, ու մի՛ խաբուիք ինքնակոչ գրավաճառներէ՝ որոնց գործունէութիւնը քանի մը փողոցն խօսքերէ անդին չանցնիր, և ինչպէս ամէն անգամ շատ մը անգիրք գրուած է՝ այսօր ալ Պոլէճիկէն Տէր Սամուէլ Աղէքսանդրեան կը գրէ մեզ բոհլով. «Ցաւով կը յայտնեմ թէ, դիմած եմ գրատունի մը ու չարաչար խաբուած» եւ այլն։ Այս պարագային ալ մեզի ուրիշ բան մը չմնար ընելու, բայց միայն բռել.

ԿԸ ՄԱՔՐՈՒԻ նաեւ այսպիսի գրավաճառներուն հետ մեր նոր յաճախորդներուն ունեցած առկախ հաշիւները։

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷ՛Ք. Գրատանս ընդարձակ ծանուցագիրը, նոր դպրոցի 70 պատկերներով զարդարուած Այբբենարանը ու Պատ. ընտրելարան Մայրենի լեզուի Ա. տարի անուն գրքերէն. որոնցմէ ձրի պիտի ղրկուի ձեզ մէկ մէկ օրինակ, ինչպէս նաեւ թուղթեր պահարաններ մեզի հետ դիւրութեամբ կարենալ թղթակցելու համար։

Գrատանս հասցէն է

درسعادت سركه‌جى خوراسانجى خانده

كتبخانهٔ جديد

Գրավաճառ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՍԳԻԵԱՆ
Խօրասանճեան Խան Սիրքէճի

16—20 Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՊՕՂՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

(Կայս. Բժշկական Վարժարանէն վկայուած)

Ցաւած ակռաները դիւրութեամբ կը հանէ առանց ո և է նեղութիւն պատճառելու։

Փտած ակռաները կը բուժէ նոր մէթոտով և զանոնք կը լեցնէ լանոակիով և մինէով։

Արհեստական ակռաներ կը շինէ, որոնք բնաւ չեն զանազանուիր բնականէն ո՛չ արտաքին երեւոյթով, ո՛չ ալ ծամելու և հաւ ատալու տեսակէտով։

Իւրեն դիմող յարգոյ յաճախորդները մեծապէս գոհ կը ձգէ և բերնի ամբողջ ակռաները, այսինքն վերի և վարի ատամնաշարերը ամբողջութեամբ կը շինէ միմիայն ԵՐԿՈՒ Օսմ. ոսկիի գինով։

Բաց է կիրակէէ, ամէն օր, ժամը 3էն 11, կը գտնուի Պահճէ Գաբու, Գարագօլէն կից Աւստրիական շոգենաւային Գործակալութեան կեդրոնատեղին վերնայարկը իր թիւ 4 դարմանատունը, ուր հիւանդները կը դարմանէ։ Դարմանատան դուռը ազբիւրին քով է։ 15—11

ՎՐԱՄՇԱՊՈՒՀ ԹԱՇՃԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Վկայեալ Կայս. Բժշկ. վարժարանէն եւ պատուակալ ատամնաբոյժ Ազգ. Հիւանդանոցի

Այս անգամ իր նոր բնակարանը Լանկայ, Թուլումպայ Մէյտանը թիւ 64 տունը փոխադրած ըլլալով կը խնդրէ ազնիւ յաճախորդներէն որ հաճին պէտք եղած ժամանակ դիմել վերոգրեալ հասցէին։

Մեծ խնամքով կը դարմանէ փտած ամէն տեսակ ակռաներ և լինտի տեսակ տեսակ հիւանդութիւններ, նոյնպէս վերջերս Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներու միջոցաւ խիստ ճարտարօրէն կը պատրաստէ և կը զետեղէ բնականին յար և նման արհեստական ակռաներ։

Ինչպէս մինչեւ ցարդ, այժմ ալ կը շարունակէ իր այցելութիւնները շաբաթը երկու օր կէս օրէ վերջ Մաքրիգիւղ Սթամպոլ Ճատտէսի, Սաաֆ ան էֆ. Թէրզեանի դեղարանը և Սամաթիոյ Պօղոս էֆ. Անաւեանի դեղարանը։

ՁՐԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

աղքատներուն Ուրբաթ օրեր կէս օրէ վերջ իր բնակարանին մէջ. 50 6

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՈՒԵՍՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ամաթէօռներու յատուկ

Հեղինակ

ՑՈՎՍԷՓ Ց. ԹԷՐՋԵԱՆ

Կը պարունակէ լուսանկարչութեան ամէն գաղտնիքները, ամենավերջին Ֆօրմիւլները, ամէն տեսակ լուսանկարներ պատրաստելու կերպերը, պրօմիւրի (սեւաներկ) դրութիւնը, թաշկինակի վրայ լուսանկարելու կերպն, եւայլն եւայլն առանց ամէնքը պիտի սորվիք միայն

3 ղրուշով

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, վաճառման կեդրոնատեղին է Ս. Դաւթեան գործակալութիւն Խօրասանճեան խան Սիրքէճի Կ. Պոլիս և հեղինակին դեղարանն ի Հաճըն (Ատանա) 6—10

ԼԻՍԷ ՖՐԱՆՍԷ

Վարչութեամբ՝ Մ. Ժ. ՖՕՌԻ

Բերա, Տօփհանէ փողոց թիւ 2

Մասնաճիւղ, Գատըգիւղ Մօտա

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԴԱՍԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Մօտայի վարժարանը կը վերաբացուի սեպտ. 5/18ին, իսկ Բերայինը 7/20ին։ 20—18

ՏՕՔԹ. ՔՈՒՋՈՒՐԻ

Մասնագէտ ծննդական գործարաններու, մորթային, վեներային, միզանցքային և կնոջական հիւանդութիւններու։ Երկար ատեն պաշտօնավարած է Բարիզի հիւանդանոցներուն մէջ անուանի բժիշկներու քով։ Իր դարմանատունը կը գտնուի Ղալաթիա, Եիւքսէք Գալտըրըմի անկիւնը, Վոյվոտա ճառտէսի թիւ 2, որ ամէն օր ժամը 2էն 10 բաց է։ 16 25

ՆՈՐ ՃԱՇԱՐԱՆ

Պահճէ Գաբու Իզմիր Փողոց, համադրերձավաճառ Մ. Բիւթէյի դերձակատան կից բացած եմ թիւ 4 Ճաշարան մը որ երկար տարիներէ ի վեր նոյն կողմերը ճաշարանապետութիւն ըրող Կաբրիէլ Անաստասիադիին վարչութեան տակ կը գտնուի։ Յաճախորդները շատ գոհ պիտի մնան սպասներէն, կերակուրներէն և պաշտօնէից կենցաղագիտութենէն։

5—13 ԱՐՍԷՆԻՕԼԱՔԻ ՔԱՅԱ ՕՂԼՈՒ

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԲԵՐՆԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Ակռաներու և բերնի առողջութիւնը կ'ապահովէն մաքրողութիւնը, զոր չեն կրնար յաւէտ կատարել վէլ վիճակի մէջ գտնուող ակռաները։ Բերանն ու լինտերը առողջ պահելու, ակռաները ճերմկցնելու և անոնց փտութեան առաջքն առնելու և փտած ակռաները բժշկելու համար անհրաժեշտ է գործածել

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ

ՕՇԱՐԱԿԸ, ՓՈՇԻՆ ԿԱՄ ԽՄՈՐԸ

որ Բենեդիկտեան դրութեամբ պատրաստուած անուշահոտ և հակաանխական է,

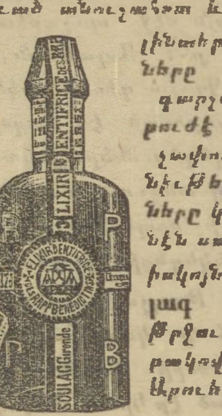

լինտերուն մէջի միքրոբները կը ջնջէ, բերնին գարշահոտութիւնը կը բուժէ, կոկորդին ու խռխռաչափողին թարախալից նիւթերն ու բորբոքումները կ'անհետացնէ։ Ամէնէն սաստիկ ակռայի ցաւն իսկոյն կը հանդարտի Սուլագ ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ մէջ թրջուած կտոր մը բամբակով։ Բարիզի 1900ի Ցուցահանդէսին մէջ, ուր աշխարհի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլագի Պէնէտիքթեան հայրը այս ակռայի դեղին անձամբ հովանաւորեց, և այս կարեւոր Վարդութեան Տնօրէնն արտօնեալ, դէպի Ֆրանսայի մէջ ... կօթ կարզանդապէս անկարագործութեամբ համբաւուն այս արտադրութեան։ 26—22

ՌՕՏՕԼ

ՎԱՐԴԱՒԻՒՍ ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ

RHODOL

ՄԻՍՏՎԻ, ՀԱՃԻՄ ՎԷ ՄԻԻԼԷՑԷՆ ՏԻՎԱՐԻ ԽՈՒՍՈՒՍԻ ՏԻՐ

Ռօտօլ աթըպպայա թարաֆընտան պիւյիւք միւթէ վէ պալլըլարը իւզէրինտէ հուսուլէ կէլէն սէրվէր ...ի տէրի... վէ պալլըգլարը, աղըրի ...րըլըրը, պաշ աղրըսը վէ ...ունատան, ...ի մէճմու... վէ ...չէշ..., Թէտավի իթմէք իչին ...ի Ռօտօլ ... կեօրիւլմէմիշ ...։ Տէր ... Գարաքէօյ Ապտալար ճատտէսինտէ ... Մէչհուր էճզախանէլէրտէ պէլ գըլընըր։ 10—2

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ